PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 290 (1978) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. 1. gr.

TRST, sobota 8. decembra 1951

Cena 20 lir

Prispevajte za Kulturni dom

GOTTWALDOVA OBRAZLOŽITEV ARETACIJE SLANSKEGA

Slansky je hotel iztrgati ČSR iz krempljev ruskih hegemonistov

Posebna „nadzorna komisija" vrši izmenjavo partijskih voditeljev, ki so skoraj vsi že zaprti - Nadaljnji Gottwaldovi ukrepi ne bodo objavljeni

PRAGA, 7. — Praški radio je oddajal sinoči govor predsednika republike ČSR Gottwalda, o aretaciji Rudolfa Slanskega, bivšega generalnega sekretarja KP ČSR. Gottwald je govoril na seji centralnega komiteja kateri je predsedoval Antonin Zapotocky in med drugim dejal, da so bili Slanski in njegovi «pajdaši» razkrinkani kot agenti ameriškega imperializma, ki hoče v ČSR vzpostaviti kapitalistični režim po vzgledu jugoslovanskih izdajalcev.

«Na vsak način pa so — je nadaljeval Gottwald — njihovi načrti spodleteli in primer Jugoslavije se ne bo ponovil v ČSR. Tuji sovražnik se zaveda važnosti komunistične partije in njegovi agenti se skrivajo v notranjosti države ter si bodo hoteli pridobiti še druge pozicije v partiji. Slanski in njegovi sokrivci so storili hudo škodo, ki zadeva globoko ne samo partijo temveč tudi državni aparat.

Prvi korak k ponovni vzpostavitvi reda v partiji je bila aretacija Slanskega. Drugi ukrepi bodo sledili. Sovražnik je poskušal izkopati prepad med centralnimi organi partije in delavskimi množicami ter širil nezaupanje in nedisciplino. Sedaj bo potrebno vzpostaviti enotnost partije in medsebojno zaupanje med partijskimi in državnimi organi. Reorganizacija se je že začela v prezidijumu in v centralnemu komiteju ter bo morala biti izvršena tudi v krajevnih in pokrajinskih organih in bistveno je, da imajo v tem času člani partije še nadalje zaupanje v prezidij in izvršujejo točno prejete naloge ter upoštevajo, da bo moral partijski prezidij — v svrho uresničenja svojih nalog — sprejemati ukrepe, ki ne bodo mogli biti takoj objavljeni».

Gottwald je v svojem govoru tudi povedal, da so elementi imperialistične vohunske službe pripravljali beg Slanskega na Zapad.

Takoj po Gottwaldovem govoru je praški radio objavil v ruskem jeziku, da je bilo sklenjeno nadaljevati z reorganizacijo vodilnih vrst partije. Ustanovljena je bila posebna komisija, katere naloga je izvršiti nadzorstveno akcijo nad partijo. Predsednik te komisije je Jan Charut. Številne druge osebe so imenovali za člane političnega sekretariata centralnega komiteja, med katerimi je tudi minister za informacije Vaclav Kopecky.

Predsednik vlade Zapotocky pa je izjavil, da je osnovne važnosti pripeljati ponovno na pravo pot tiste člane partije, ki bi mogli biti zavedeni v zmoto z delovanjem Slanskega ter hkrati odkriti, koliko je tistih, ki so bivšemu generalnemu sekretarju pomagali pri uresničenju njegovih načrtov. Na isti seji je centralni komite soglasno sklenil izključitev Slanskega in Jermile Taussigove. Številni člani CK so priznali, da so grešili, ker niso razkrinkali pravočasno sovražnega delovanja Slanskega.

«Njegovi dolgoročni načrti — je nadaljeval Gottwald — so predvidevali prekinitev vseh vezi s Sovjetsko zvezo in ljudskimi demokracijami ter slediti Titovo pot».

Dodal je še, da so zarotniki začeli aretirati v novembru 1950, ko so zaprli Otta Slinga iz Brna, nato šest članov slovaške vlade, devet voditeljev pokrajinskih organizacij partije, sedem generalov in še podpredsednika vlade. Samo pomanjkanje dokazov je bilo vzrok, da Slanskega niso že prej aretirali čeprav so vanj sumili.

Gottwald je tudi povedal, da se je 22 članov centralnega komiteja udeležilo diskusije s kritičnimi in samokritičnimi govori. Dejal je, da je bil Slanski resnični voditelj zarote, ki so jo osnovali Vladimir Clementis, bivši zunanji minister Marija Švermova, bivša namestnica generalnega sekretarja in drugi, ki so jih že aretirali. Gottwald je pozval vse, naj povejo, kar jim je znano o delovanju Slanskega o njegovih zvezah s Clementisom in s Švermovo. Nadalje je obtožil Slanskega, da je imel v načrtu ustanoviti v okviru partijskega tajništva nov partijski center, ki bi bil v opoziciji z vlado in s sedanjimi partijskimi voditelji ter se je hotel polastiti vodstva partije.

V dunajskih zapadnih diplomatskih krogih pravijo, da je bil Slanski tisti, ki je zahteval aretacijo Clementisa in Švermove ter da je Slanski žrtev notranjih nasprotij v KP ČSR.

Obtožbe proti Gomulki in gen. Spihalskemu

Obtožbe, ki jih bodo iznesli na sodni razpravi proti bivšemu podpredsedniku poljske vlade in generalnemu sekretarju KP Poljske Gomulki ter bivšemu ministru narodne obrambe generalu Spihalskemu, se lahko vidijo iz članka, ki ga je v poljskem časopisu «NOVE DROGI» napisal pomočnik ministra narodne obrambe general Naškovski, ki je odgovoren za politično vzgojo poljske armade. Naškovski obtožuje Gomulko zarazi odklona, a Spihalskega zaradi protisovjetskega stališča v armadi. Naškovski se v glavnem dotika nekega članka Spihalskega iz leta 1947, v katerem je pisal, da se je «prava poljska armada ustvarila šele v borbi proti socializmu».

«Zabloda, strašna zabloda», piše Naškovski in dodaja, da je bila «Sovjetska zveza na strani Poljske v vseh njenih borbah proti nemškemu fašizmu». Na ugotovitev generala Spihalskega v istem članku, da je bil doprinos Poljske v prejšnji vojni zelo velik, Naškovski pripomnja, da je to točno, toda da bi bilo to zastonj, «če ne bi bilo Sovjetske zveze». Naškovski trdi dalje, da je «zločin» smatrati, da je Poljska na katerem koli polju ločena od Sovjetske zveze.

Adenauer upa v sporazum glede meja s Poljsko

Kanclerja je danes sprejel angleški kralj - Okrepitev neonacistične delavnosti v Nemčiji

LONDON, 7. — Zahodno nemški kancler Konrad Adenauer je danes na tiskovni konferenci zatrdil da so ZDA, Velika Britanija in Francija pristale na to, da bo smela Nemčija svobodno izraziti svoje stališče na konferenci za nemško mirovno pogodbo. Adenauer je tudi dejal, da Nemci ne morejo priznati mej med Nemčijo in Poljsko za «pravične meje», da pa upajo, da bo v morebitni mirovni pogodbi mogoče najti način za sodelovanje med Nemčijo in Poljsko in za rešitev tega vprašanja.

Na banketu, ki mu ga je priredilo združenje tujih novinarjev, je Adenauer prikazal nekak mirovni načrt, ki predvideva še tesnejše politično in vojaško sodelovanje med zahodnoevropskimi deželami vključno Nemčijo. Kancler je izjavil, da so bili njegovi razgovori z angleškim ministrskim predsednikom Churchillom in drugimi britanskimi predstavniki «važni in plodni».

Adenauer je dejal, da preprod nacionalističnega ekstremizma v Nemčiji zaenkrat ni nevaren, da pa vlada «z največjo pozornostjo zasleduje razvoj tega gibanja».

O nemškem sodelovanju v evropski vojski je Adenauer zatrdil, da odobrava ta načrt in izključuje obnovitev nemške narodne vojske, in dejal, da bi Nemčija rada prejela zagotovila, da nemških enot ne bodo v nobenem primeru pošiljali v tuje kolonije, recimo v Indokino. Izrazil je tudi upanje, da bo londonska vlada stopila v stik z evropsko vojsko.

Danes predpoldne je Adenauerja sprejel v avdijenci angleški kralj Jurij VI. Adenauerja je spremljal angleški visoki komisar v Nemčiji, Sir Ivone Kirkpatrick.

Medtem pa so se v Nemčiji okrepile manifestacije neonacističnih elementov. V teh dneh so časopisi in osebnosti Vzhodne Nemčije dobili številna grozilna pisma, v katerih neznani pisci opozarjajo, da so nedavni atentati v Bremenu in Eystrupu «samo začetek». List «Abendpost», ki izhaja v Frankfurtu, objavlja faksimile grozilnega pisma, ki ga je prejel in ki nosi podpis: «Stirje maščevalci. Zivela vlada Reicha Doenitz-Schirach !».

Bivši general formacij «Waffen-SS» Hausser je danes poslal parlamentarnim skupinam v zveznem parlamentu «v imenu svojih bivših tovarišev» pismo, v katerem izraža vdanost nekdanjih «Waffen-SS» demokratični državi in zatrjuje, da so sedanje organizacije bivših članov «Waffen-SS» popolnoma «prijateljskega in socialnega značaja». Hausser zavrača tudi očitek neonacizma in pravi, da nasprotuje vsaki tajni organizaciji in vsakemu ekstremizmu.

Avstrijske pritožbe zaradi Poadižja

Poslanec Gschnitzer izraža upanje, da Italija ne bo poskušala «pokvariti dobrih odnosov z udarcem noža v hrbet».

DUNAJ, 7. — Na današnji seji avstrijskega parlamenta je poslanec Gschnitzer analiziral položaj nemške manjšine v italijanskem Poadižju in poudaril, da italijanske oblasti ne izvajajo pariškega sporazuma, kot bi bilo treba. Govornik je poudaril, da bi nemščina morala biti uradni jezik tudi v notranjem uradnem poslovanju, kar pa se ni zgodilo, da so bile upravne volitve do sedaj še vedno odgodene in da nemško šolstvo še nima juridične osnove.

Gschnitzer je nato dejal da vprašanje optantov še vedno ni rešeno, da še ni bil sklenjen kulturni sporazum, ki bi naj omogočil poadižkim Nemcem, obiskovanje avstrijskih univerz (gre za priznanje avstrijskih univerz-tetnih naslovov v Italiji) in končno, da ladinska manjšina ni dovolj zaščitena.

Kot glavnega krivca za tak položaj je Gschnitzer navedel «Ufficio Zone di Confine» v italijanskem notranjem ministrstvu, poudaril pa je, da končna odgovornost pade na italijansko vlado. Opozoril je parlament na nevarnost, da bi italijanska infiltracija odstranila nemško večino v provinci Bolzano in zaključil: «Upajmo, da na oni strani ne bodo poskušali pokvariti odnosov med dvema sosednima in prijateljskima deželama z udarcem z nožem v hrbet».

Ozopovci so izdajali garibaldince fašistom

Ozopovsko poveljstvo je s pomočjo nacifašistov skušalo preprečiti prehod divizije Garibaldi-Natisone k IX. korpusu - Zaradi tega izdajstva je padlo več kot tri sto garibaldincev

Policija zasleduje vsak korak obrambnih prič v Lucci

Priobčujemo odprto pismo, ki ga je sodnikom porotnega sodišča v Lucci poslal bivši komisar garibaldinskega bataljona Candido Nilo - Bill. Iz pisma je razvidna vsa odvratnost ozopovskega izdajalstva, ki je v primeru, ki ga opisuje Candido, zahtevalo smrt 300 garibaldincev.

Prehod garibaldinske divizije «Natisone» k IX. korpusu je eno izmed vprašanj, ki najbolj zanima sodišče v Lucci. Priče obtožbe pripovedujejo, da so ozopovci nasprotovali temu prehodu. Iz pisma, ki ga objavljamo, pa je razvidno, da ozopovci temu niso samo nasprotovali, temveč so garibaldince izdali fašistom, samo da bi preprečili njihovo sodelovanje z jugoslovanskimi partizani.

Pismo sodnikom porotnega sodišča v Lucci se glasi:

Ker zasledujem v časopisju proces, ki se vrši v Lucci proti slavnim borcem divizije «Garibaldi-Natisone» zaradi porčinjskih dogodkov, čutim podpisani Candido Nilo-Bill, bivši komisar bataljona «Pisacane» brigade «Picelli», ki je bila del omenjene divizije, dolžnost, da vam prikažem dogodek, ki se je pripetil v Bači pri Modreji in kjer je izgubilo življenje več kot 300 garibaldincev zaradi izdajstva poveljstva lažne partizanske divizije Osoppo (skupina Bolla). Jaz sem eden izmed preživelih one tragedije.

24. decembra leta 1944 je moja brigada šla na pot, da bi se premestila iz Benečije onkraj Soče. V tem času sem bil komisar tretje čete bataljona «Manin». Povelje za pohod je bilo dano v največji tajnosti in razen članov našega poveljstva ga ni poznal nihče, razen ozopovskega poveljstva, ki je bilo o stvari obveščeno in povabljeno, naj nam sledi onkraj Soče. Ozopovci nam niso hoteli slediti zaradi svojega nacionalističnega šovinizma, ker niso hoteli borbene enotnosti s slavnimi slovenskimi partizanskimi oddelki, temveč so se spuščali v nečedne stike in kompromise z nacifašističnim sovražnikom, samo da bi uničili garibaldinske borce.

Čez Livek smo v noči 28. decembra dosegli Sočo, 1. januarja pa smo bili v Selu pri Podmelcu. Tam smo se ustavili en dan, zvečer pa smo se napotili proti mostu čez Bačo pri Modreji, od koder bi morali iti na Bukovo.

Okoli druge ure v noči 2. januarja smo prišli na prostor vrh griča nad mostom. Tu se je zbrala vsa brigada; bataljon «Manin» je šel prvi z mojo četo na čelu.

Poslali smo izvidniške patrole in čakali na prehod čez most. V tem trenutku so fašisti formacije X MAS, ki sta ji poveljevala zloglasna Borghese in Osvaldo Valenti, ki sta imela stike tudi z ozopovci, iznenada odprli križni ogenj na naše vrste. Nismo mogli reagirati, ker so nas presenetili na neugodnem položaju in nismo se mogli niti najmanj braniti.

Po nekaj urah smo se preživeli zbrali v Selu pri Podmelcu. Tukaj smo ugotovili bilanco tragedije: 80 mrtvih in pogrešanih, 15 ranjenih v moji četi, 220 mrtvih in pogrešanih, približno 20 ranjenih v ostali brigadi.

Zastavili smo si nalogo, da najdemo krivce izdaje. GAP je v kratkem razvozljala uganko.

V njihovih vrstah so našli vohuna, ki se je skrival pod imenom «Volf», in ki je bil znan kot vohun v vsej videmski pokrajini. Na zaslišanju je priznal, da je od ozopovskega poveljstva dobil navodilo, naj se vtihotapi v naše vrste, da bi vohunil in jih razkrajal. Povedal je tudi, da se poveljnik Bolla in njegovi najožji redno sestajajo v zaklonišču gledališča «Odeon» v Vidmu s fašističnimi in nemškimi poveljniki in da so tam ob njegovi navzočnosti med drugim razpravljali o pohodu divizije «Garibaldi-Natisone» čez Sočo.

Če vse to ne zadostuje za dokaz izdajstva, ki so ga krivi ozopovski poveljniki z Bollo na čelu, lahko dodam, da so bili ti poveljniki po ofenzivi septembra 1944 aretirani in po nekaj dneh izpuščeni, medtem ko so bili partizani, ujeti v kraju Costalunga, živi sežgani.

Iz omenjenih razlogov vas prosim, sodniki porotnega sodišča v Lucci, da upoštevate moje izjave in osvobodite moje vojne tovariše iz slavne divizije «Garibaldi-Natisone», ki so pridobili mestu Videm zlato medaljo in obranili čast Italije tostran in onstran meja.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

CANDIDO NILO - BILL.

Škandal na procesu o porčinjskih dogodkih

(Od našega posebnega dopisnika)

LUCCA, 7. — Obilna oseba javnega tožilca je vrgla svojo mračno senco nad porčinjski proces. Ljudje, kakorkoli prizadeti v tej tragični komediji, so si danes pod prosojno demokratično prevleko lahko ogledali tolmača in izvrševalca odvratnih metod, uveljavljenih v fašističnem pravnem postopku. Začudenju in zbeganosti med obrambnimi pričami ob tem odkritju se je pridružil spontan protest odvetnikov obrambe, ki so brez pridržka vrgli tožilcu v obraz očitek, da zlorablja svoj položaj. Sicer pa bo opis današnje razprave menda najboljši komentar tožilčevega ravnanja in se bomo zato omejili na dogodke same.

Zaslišana je bila danes kot priča Maria Manzutti, ki je z zamudo enega dneva pridržala v Lucci vse včerajšnje priče. Kakor smo že včeraj predvidevali, se je brškone okoristila z informacijo z včerajšnjega zaslišavanja, kajti njene današnje ustmene izjave so se prilagodile včerajšnjemu pričevanju petih obrambnih prič.

Vseh pet obrambnih prič, ki so jih drugo za drugo sklicali v dvorano, je vztrajalo pri včerajšnjih izpovedih in brez vsakršne zadrege zdržalo soočenje z Manzuttijevo. Tako je priča Piero Velicogna ob neki priliki povprašal Manzuttijevo, ali se pi res morda ne sanja. In na enak način je bila Manzuttijeva zavrnjena, ko je hotela očitati Fornasarijevi in Angiolinijevi, da sta mučili njenega moža pred smrtjo. Komaj 16-letni dekleti v oni dobi naj bi bili mučili njenega moža, potem ko je Manzuttijeva v pismu sama zatrjevala, da sta prav ti dve dekleti omedleli ob streljanju ozopovcev. Da se je hotel predsednik poglobiti, bi nemara slišali še marsikatero zanimivost, toda za sedaj je celo on uvidel, da kam poseže maščevanje ženske, ki so ji ubili moža in je očitke Manzuttijeve v tej smeri prekinil.

Čim pa je tožilec spoznal, da mu to soočenje ne bo prineslo obetanega uspeha, je vsaki izmed teh petih obrambnih prič postavil vprašanje, kod so bile in kje so se mudile od trenutka, ko so dospele v Lucco, do včerajšnjega zaslišanja. Pet skoraj docela enakih odgovorov je poučilo sodišče, da so se štirje v družbi dopisnika «Unità» zadrževali do večera v neki gostilni, nakar so odšli spat, medtem ko se je maresciallo Piccioli oglasil pri znancih v karabinjerski vojašnici in tam tudi prenočil.

Ko je bilo vseh pet odpravljenih, je tožilec s teatralnim poudarkom pozval predsednika, naj zaslišani policijskega komisarja, kateremu je bil naročil nadzorstvo nad zaslišanci. In gospod komisar je v resnici vedel za vsak mig nesrečnih ljudi, ki gotovo niso slutili, da jim nekdo šteje korake. Komisarjevo poročilo se je v glavnem ujemalo s tem, kar so povedale priče, vse tja do 22. ure. «Tedaj pa», je zatrdil komisar, «je vseh pet odšlo k nekemu odvetniku».

Toda javni tožilec ni utegnil slaviti zmage. Stirje odvetniki obrambe so kakor modrasi planili kvišku ter zahtevali, naj zaslišani takoj pove ime domnevnega odvetnika. Gospod komisar je širil roke, češ da tega ne more povedati. Potem pa, da pravzaprav imena ne pozna, in končno, da mu je bilo tako rečeno v prenočišču, kjer so se priče nastanile. Na zahtevo obrambe je bil takoj poklican pred porotnike lastnik prenočišča. Izjavil je, da je to pač tako dejal neki uslužbenec, ki je brškone menil, da je dopisnik «Unità» odvetnik.

Z neprikritim ogorčenjem je odvetnik obrambe Filastò ožigosal take ukrepe, ki jih je tožilec razširil menda že tudi na odvetnike, kajti on sam se že nekaj dni čuti zasledovanega. In ko je predsednik hotel ovreči njegovo trditev z lastnim podobnim primerom, mu je Filastò zabrusil, da verjetno vohunijo tudi za njim.

V sodni dvorani, kjer se poleg številnih uniformirancev stalno vrti skupina policijskih «strokovnjakov» z značilnimi brčicami, je treba še vedno računati z dolgoletno fašistično tradicijo, in tako kakor drugi se menda tudi uboga novinarska para ne more ogniti primerni kontroli prizadevnih vohljačev, zlasti tedaj ne, ako piše resnico.

M. L.

TEŽAVE PRI PRIPRAVLJANJU POROČILA o delu pododbora štirih za razorožitev

Padilla Nervo pripravil osnutek poročila, o katerem pa se obe strani še nista sporazumeli - Glavna skupščina odobrila resolucije posameznih odborov, med katerimi je tudi ona, ki pri poroča sprejem Italije v OZN - Izjava delegata FLRJ v gospodarskem in finančnem odboru

PARIZ, 7. — Podobor štirih za razorožitev se je danes popoldne ponovno sastal. Proučevali so spomenico, ki jo je pripravil predsednik Padilla Nervo s sodelovanjem tajništva OZN.

Spomenica navaja «obris» mogočega sporazuma med Vzhodom in Zahodom.

Po razčlembi obeh predlogov za razorožitev — vzhodnega in zahodnega — je predsednik nastel sledeče glavne točke, o katerih ni med obema stranema resnega sporazuma:

1. Skleniti bi morali pogodbo ali dogovor o prepovedi atomskega orožja;

2. Vse države bi morale dajati v kakršni koli obliki podatke glede svoje oborožitve in svojih oboroženih sil;

3. ustanoviti bi se moral mednarodni nadzorstveni organ, ki naj overovi te podatke;

4. določiti bi se moral nadzorstveni sistem in sistem, ki omogoči dejansko izvrševanje razorožitvenega programa;

5. sklicati bi se morala svetovna konferenca, ki naj bi razpravljala o splošnem okviru razorožitve za vse države;

6. med sedanjim zasedanjem glavne skupščine OZN bi se morala ustanoviti komisija za razorožitev, ki bi imeal nalogo skrbno pripraviti praktične podrobnosti posameznih delov programa, ki naj se postopoma izvede.

Spomenica poudarja te točke «načelnega» sporazuma, da se olajša sestava resolucije, ki naj se predloži v odobritev glavni skupščini.

Ista spomenica pa poudarja, da so še druge točke večje važnosti, o katerih ni upanja, da se obe strani sporazumeta, kakor je n. pr. predvsem sovjetska zahteva, naj se atomsko orožje takoj prepove, še preden stopi v veljavo kakršen koli sistem nadzorstva za razorožitev, in druga sovjetska zahteva, naj se štetje orožja izvede potem, ko se bo «pet velikih» sporazumelo o znižanju svoje oborožitve za eno tretjino v enem letu.

Na današnjem sestanku so razpravljali, ali naj bo ta spomenica podlaga za poročilo političnemu odboru, ali pa naj bo samo navadna pobuda predsednika. Pododbor se bo ponovno sestal jutri zjutraj.

Predsednik Padilla Nervo se je še pred sejo privatno sestal z vsakim posameznim delegatom. Najprej se je razgovarjal z Višinskim. Na vprašanje novinarjev je Višinski med drugim izjavil, da upa, da bo poročilo pripravljeno do 10. decembra kakor predvideno.

Kakor je izjavil predsednik Padilla Nervo, je Višinski v glavnem pristal na vsebino spomenice, vendar pa je stavil nekatere pismene pripombe. Tudi predstavniki ZDA, Francije in Velike Britanije so se pohvalno izrazili o spomenici, vendar pa so prosili predsednika, naj jim dovoli čas, da jo še dalje proučujejo, zato da bodo jutri lahko predložili pisane pripombe.

V odboru za gospodarska in finančna vprašanja, v katerem se je začela razprava o posameznih resolucijah, ki obravnavajo financiranje gospodarskega razvoja nezadostno razvitih držav, je v predlogu jugoslovanske resolucije rečeno, da je gospodarski razvoj nerazvitih držav mogoče pospešiti, če se omogoči mednarodna finančna pomoč, ki bo dodeljena na podlagi programov o gospodarskem razvoju ki ga bi dajale zainteresirane države. Nadalje je rečeno, da je zaradi splošnega razvoja in krepitve mednarodnega sodelovanja potrebno nujno načeti praktično reševanje mednarodnega financiranja gospodarskega in socialnega razvoja posameznih držav. Nato poudarja jugoslovanska resolucija, da je potrebno rešiti to s pomočjo mednarodnega sodelovanja v okviru OZN ter se poziva gospodarski in socialni svet naj formulira točne predloge, ki se nanašajo na statut, strukturo, načela in metode za delovanje posebnega fonda OZN, ki bi bil določen za finansiranje pospešenega gospodarskega razvoja nerazvitih držav s pomočjo dolgoročnih posojil z majhnim odstotkom obresti in s pomočjo subvencij.

Jugoslovanski delegat, ki je jugoslovansko resolucijo obrazložil, je izjavil, da je v številnih nerazvitih državah stanje zelo težko ne samo v primerjavi s prebivalstvom v industrijskih državah, temveč tudi v primerjavi z življenjsko ravnjo, ki je bila prej v teh državah. Opozoril je, da vprašanje gospodarskega razvoja ni samo gospodarsko vprašanje, temveč tudi vprašanje splošnega razvoja človeštva in je dodal, da je doslej neenakomerni razvoj teh držav dovedel do nezavidljivega položaja, zaradi česar je potrebno, da se načne reševanje vprašanja gospodarskega razvoja ne samo s pomočjo periodičnih akcij temveč tudi s pomočjo stalnega sistema.

Združenje dopisnikov, ki so akreditirani pri OZN, je prosilo voditelja jugoslovanske delegacije Edvarda Kardelja za intervju na radiju in televiziji. Radiotelevizijski program tega združenja pri OZN prenašajo radijske in televizijske postaje mreže ABC v Ameriki.

PARIZ, 7. — Danes se je ponovno sestala glavna skupščina OZN. Predsednik verifikacijske komisije je v svojem poročilu izjavil, da so bila vsa pooblastila odobrena, toda beloruski delegat je zahteval, naj se razveljavijo pooblastila kuomintanškega delegata. Po kratki razpravi je skupščina zavrnila belorusko resolucijo, naj se izključi nacionalistična Kitajska, z 39 glasovi proti 7 in 4 vzdržanimi. Takoj nato je bilo odobreno splošno poročilo verifikacijske komisije.

Začeli so nato razpravo o sklepih posameznih odborov. Najprej so se sporazumeli, da se ne bo znova načela razprava o sklepih odborov, in se lotili proučevanja resolucij, ki jih je izglasoval posebni politični odbor glede Grčije. Sovjetski delegat Carapkin je ostro kritiziral tozadevne sklepe in napadal ZDA. Skupno z delegati Ukrajine in Poljske je zahteval, naj skupščina zavrne sklepe odbora in sprejme sovjetsko resolucijo. Po kratkih izjavah drugih delegatov je skupščina z 38 glasovi proti 5 in enim vzdržanim sprejela že znano resolucijo o ustanovitvi pododbora za Balkan, ki naj ga ustanovi odbor opazovalcev mru. Skupščina je nato zavrnila sovjetsko resolucijo, ki jo je bil že zavrnil tudi posebni politični odbor.

Pri proučevanju poročila skrbstvenega odbora je prvi govoril francoski delegat Maurice Schuman, ki je zagovarjal sprejem Italije v OZN. Za njim je sovjetski delegat Carapkin izjavil, da bo glasoval proti tozadevni resoluciji.

O resoluciji so glasovali na popoldanski seji in jo sprejeli s 54 glasovi proti 5 (sovjetski blok) in enim vzdržanim (Abesinija). Kakor je znano, priporoča resolucija Varnostnemu svetu, naj nujno upošteva to resolucijo, ter predlaga takojšnji sprejem Italije v Združene narode.

Abesinski predstavnik, ki se je glasovanje vzdržal, je še prej izjavil, da ne nasprotuje sprejemu Italije v OZN, kakor ne nasprotuje sprejemu katere koli druge države. Glede udeležbe Italije pri delu skrbstvenega sveta pa je izjavil, da je njegova delegacija mnenja, da Italija, ki ni članica OZN, ne more upravljati katerega koli ozemlja pod skrbstvom. «Z druge strani — je dejal dalje — kako je mogoče uvesti skrbstvo nad nekim ozemljem, ne da bi se vprašalo za mnenje prebivalstva, ki tam prebiva?»

Dalje je skupščina odobrila resolucijo, ki se nanaša na informacije iz odvisnih ozemelj. Na podlagi te resolucije se države, ki morajo pošiljati ta poročila, pozivajo, naj pošiljajo kolikor mogoče popolna in svežja poročila.

Skupščina je končno odobrila več finančnih poročil odbora za proračun ter potrdila odločitev razpravljanja o izjavi o pravicah in dolžnostih držav.

Prevladuje optimizem glede pogajanj v Pam Mun Jomu

Sporazum o nekaterih točkah novih predlogov predstavnikov OZN - Nepreduje delo za točno označitev meje demilitariziranega področja

PAN MUN JOM, 7. — Pododbor za premirje se je danes sestal dvakrat. Na jutranji seji je delegat Združenih narodov general Hodes izjavil kitajskim in severnokorejskim delegatom, da poveljstvo OZN ne bo pristalo na umik ali na znižanje zavezniških čet v prvem času, ki bo sledil podpisu premirja. Dodal je, da bodo «poddelegati» OZN pristali na razpravljanje o umiku čet, ko bodo razgovori o premirju prišli do pete točke dnevnega reda, in da bo umik čet postal gotovost, potem ko bo mirno urejeno korejsko vprašanje. Mogoče je, da pride v nedoločenem času, potem ko bo premirje stopilo v veljavo in se bo na zadovoljiv način spoštovalo dokončne porazdelitve. Seveda pa ni govora o umiku ali znižanju sil v prvem razdobju premirja; vsekakor pa gre za vprašanje, ki se bo lahko naselo in razpravljalo v okviru pete točke.

General Nuckols, predstavnik OZN je, s svoje strani izjavil, da izraz «taktična porazdelitev», ki ga je rabil general Hodes, pomeni številčno znižanje sil na Koreji.

Na jutranji seji je general Turner prebral paragrafe tretje točke dnevnega reda, ki sta jih predložili obe strani, in i poudarji one, o katerih so se že sporazumeli in tiste, o katerih še ni sporazuma. Izjavil je tudi, da zavezniško poveljstvo nima namena pristati na nasprotne zahteve, naj se premik zamenjava čet, ter je pripomnil, da zavezniško poveljstvo ne bo dovolilo nobenega vmešavanja v pravice ameriških ladij na širokem morju.

General Turner je tudi izjavil, da pogajanja v pododboru niso obtičala na mrtvi točki, čeprav so nasprotniki obtožili OZN, da razgovore zavlačuje in da izvaja pritisk, in čeprav poveljstvo OZN dalo razumeti, da se po njegovem mnenju nasprotniki poslužujejo vprašanja vojnih ujetnikov za neke vrste izsiljevanja. «Pripravljeni smo — je dejal general — sprejeti vsako spremembo, ki bi z našega stališča lahko odpravila nasprotja in na podlagi, katere bi bil mogoč sporazum.

Uradno poročilo, ki ga je izdala delegacija OZN zvečer, pravi, da so pogajanja napredovala glede nekaterih vprašanj v tretji točki dnevnega reda. Pododbor so proučili kitajsko-korejski predlog od 3. decembra, delegacija OZN pa je stavila nekatere predloge z namenom, da se ugladijo nekatera nasprotja. Obe delegaciji sta sprejeli popravljeno besedilo, ki ga je predlagala ONZ glede prenehanja sovražnosti in izpraznitve demilitariziranega področja.

Kitajci in severni Korejci pa so z druge strani zavrnili predlog, ki se nanaša na oblast, ki naj bi jo imela komisija za premirje, in na «skupine opazovalcev obeh strani». To vprašanje še vedno proučujejo.

Delegacija OZN je odločno zavrnila zahtevo, naj se prepove vsakršno izmenjavanje čet in opreme v razdobju premirja.

Kitajci in severni Korejci so si pridržali odgovor o dveh popravljenih predlogih delegacije OZN. Prvi se nanaša na umik čet obeh strani s področij, ki jih bo nadzorovala druga stran, v teku pet dni po uveljavitvi premirja. Drugi pa se nanaša na ustanovitev komisije za premirje. Glede predloga delegacije OZN, naj se ustanovi nov pododbor, da bi istočasno proučeval vprašanje vojnih ujetnikov, so Kitajci in severni Korejci izjavili, da bodo ta predlog poslali voditelju delegacije.

General Nuckols je na tiskovni konferenci zanikal, da so v Pan Mun Jomu dosegli neke tajne sporazume. Dodal je, da sta se obe delegaciji načelno sporazumeli o prvih treh točkah novega zavezniškega predloga.

Povedal je tudi, da so severni izjavili, da bodo proučili sledeči dve točki novih zavezniških predlogov: «Obe strani bosta določili enako število članov, ki bodo sestavljali komisijo za premirje, katera bo hkrati odgovorna za nadzorovanje vsega dogovora o premirju». Na podlagi druge točke pa bosta imeli obe strani pravico nastopati na ozemlju, ki bo pod njunim nadzorstvom, proti članom oboroženih sil druge strani, ki ne bodo zapustile tega ozemlja v petih dneh po podpisu premirja.

Končno je general Nuckols izjavil, da so nasprotniki zavrnili predlog OZN, naj bi imeli opazovalci pravico dostopa v razna pristanišča. Medtem se v «taborišču miru» opaža precej optimizma. Prevladuje vtis, da se stališče obeh delegacij vsak dan bolj približuje.

Medtem je polkovnik Edward, član skupine, ki ima nalogo, natančno določiti mej demilitariziranega področja, izjavil, da je bil dosežen sporazum o vojaški demarkacijski črti, v nedeljo zjutraj pa bodo skupno formalno označili demilitarizirano področje, katerega južne in severne meje je treba še označiti. Do sedaj so označili okoli devet sto točk.

S fronte javljajo o manjših bojih na raznih predelih fronte. Zavezniška letala pa so še dalje napadala zbirnih nasprotnih čet in prometne poti.

Italija bo danes zaprosila za revizijo mirovne pogodbe

Italijanske želje obsegajo spremembo uvoda v mirovno pogodbo ter revizijo političnih in vojaških določil - Noto bodo izročili italijanski predstavniki vladam podpisnicam

Eden vztraja pri jugoslovansko-italijanskih pogajanjih

LONDON, 7. — Danes je italijanski veleposlanik v Londonu Gallarati Scotti, ki bo v kratkem zapustil svoje službeno mesto, obiskal angleškeega zunanjega ministra Edena. V dobro obveščenih krogih pravijo, da sta med drugim govorila tudi o Trstu in da je Eden vztrajal na tem, da je treba vprašanje rešiti z neposrednimi pogajanji med Italijo in Jugoslavijo, in dejal, da «ni mnenja, da bi sedanje svobodno ozemlje moralo dobiti stalen značaj».

(Od našega dopisnika)

RIM, 7. — Danes zvečer je italijansko zunanje ministrstvo uradno sporočilo, da je naročilo svojim diplomatskim predstavnikom pri vladah podpisnicah mirovne pogodbe z Italijo in onih vladah ki so se ji pozneje priključile, naj jutri, 8. decembra, predložijo formalno prošnjo za revizijo mirovne pogodbe.

Nota bo naštevala, kot pravi uradno poročilo, izjave italijanske vlade, tristransko izjavo od 26. septembra 1951 in pa izjave predstavnikov drugih vlad glede mirovne pogodbe in sedanjega položaja Italije. Nota se bo sklicevala na to, da je bil «položaj Italije kot aktivnega in enakopravnega člana družine demokratičnih in svobodoljubnih narodov splošno priznan», in bo opozarjala na dejstvo, da se Italija ne more poslužiti postopka za revizijo, ki ga predvideva sama pogodba, ker še ni članica OZN.

Kot nadaljuje uradno poročilo, bo Italija zaprosila za revizijo uvoda v mirovno pogodbo, političnih in vojaških določil.

Italija želi od drugih držav, nadaljuje poročilo, «priznanje, da duh mirovne pogodbe, kot je zlasti izražen v uvodu, ne odgovarja več sedanjemu položaju». Glede političnih določil mirovne pogodbe pravi uradno poročilo, da pomenijo «pomanjkanje zaupanja za one demokratične oblike življenja, ki jih že jamči italijanska ustava».

Končno pravi poročilo, da bo Italija zahtevala ukinitev «določil, ki pomenijo okrnitev italijanske suverenosti», pomorskih in letalskih določil, členov ki prepovedujejo utrjevanje v obmejnem pasu ter gospodarskovojaška določila in tehnične omejitve, ki se tičejo oboroženih sil.

Kot je videti, je seznam italijanskih želja precej obsežen in gre od zahteve, naj se iz uvoda mirovne pogodbe briše omemba nekaterih zgodovinskih dejstev kot na primer napadalne vojne, ki jo je zakrivil fašizem, in brezpogojne kapitulacije Italije leta 1943., do popolne ukinitve vseh vojaških določil mirovne pogodbe, tudi tistih, ki prepovedujejo graditev utrdb v obmejnem pasu z Jugoslavijo in Francijo in na nekaterih odsekih obale. Politična določila, o katerih meni italijanska vlada, da pomenijo «diktiranje italijanske notranje pravne ureditve», so predvsem tista, ki nalagajo Italiji dolžnost, da spoštuje demokratične in človečanske pravice in pravice narodnih manjšin in da ne dovoli obnovitve fašistične stranke.

V parlamentu so nadaljevali z razpravo o mladinski literaturi. Kominformistka Leonilda Jotti je dejala, da sta v Italiji samo dva dobra mladinska in otroška časopisa in sicer kominformistični «Pioniere» in pa list katoliške akcije «Vittorioso».

Izvršni odbor sindikalne organizacije UIL pa je danes izdal resolucijo, v kateri obsoja kominformistične poskuse razbijanja tovarniških odborov in pravi, da to početje objektivno pomeni podpiranje delodajalcev.

Senat bo v kratkem začel razpravljati o vladnem predlogu za povišanje najemnin. Politični krogi napeto pričakuj

TRŽAŠKI DNEVNIK

KOLEDAR
OBJAVE - MALI OGLASI

Danes, sobota 8. decembra
Brezm. spoč., Rodana
Sonce vzide ob 7.33, zatone ob 16.21. Dolžina dneva 8.48. Luna vzide ob 13.42, zatone ob 3.34.
Jutri, nedelja 9. decembra
Valerija, Savica

Zastopniki slovenskih kmetov

morajo biti v vseh ustanovah ki imajo zvezo s kmetijstvom

Naše kmečko gospodarstvo je kljub razmeroma omejeni površini obdelovalne zemlje ter slabim talnim in podnebnim pogojem važna panoga celotne gospodarske dejavnosti na STO. Računajo, da živi na okoli 6.000 kmečkih posestvih skoraj 30.000 ljudi ter da znaša celokupna kmečka proizvodnja, namenjena prodaji, okrog 3 milijarde lir vrednosti. Toda razne oblasti vseeno zapostavljajo naše kmetijstvo, posebno pa še slovenske kmetovalce. Zato bi bilo prav, da bi se ta diskriminacija končno prenehala.

Pisali smo že nedolgo od tega, kako zapostavljajo naše strokovno kmetijsko šolstvo in kako pošiljajo med čisto slovenske kmete italijanske predavatelje, katerih kmetje ne razumejo, kar je zopet v škodo kmetijstva. Diskriminacije pa se kažejo tudi drugod, tako na primer v zastopstvu naših kmetov pri raznih ustanovah, ki imajo zveze s kmetijstvom.

V teh ustanovah naši kmetje sploh niso zastopani, čeprav bi morali imeti pri tem glavno besedo, saj je 95 odst. kmetov Slovencev. V zbornici za trgovino, industrijo in kmetijstvo so samo zastopniki italijanskih veleposestnikov, ki predstavljajo le majhen odstotek celotnega kmečkega gospodarstva in ki jim ni za interese naših kmetov prav nič mar; naši kmetje pa nimajo nobenega zastopnika niti v posvetovalnem odboru Bolniške blagajne niti pri pokrajinski komisiji za poenotene prispevke v kmetijstvu.

Zbornica za trgovino, industrijo in kmetijstvo je stalno zanemarjala kmetijsko gospodarstvo in ga spravila v primeri z drugimi panogami v podrejen položaj. Zato se je tudi razvila povsod težnja po podcenjevanju kmetijskih vprašanj. Zbornica ni priznavala kmetijstvu onega mesta, ki mu pripada v splošnem tržaškem gospodarstvu, gozdarski in kmetijski odsek Zbornice se le redko sestaja in razpravlja samo o upravnih zadevah.

Tak položaj se ne sme nadaljevati. V Zbornici morajo biti zastopani tudi neposredni obdelovalci, najemniki in polovinarji, saj tvorijo vprav oni ogromno večino našega kmečkega prebivalstva.

Kmečka zveza, ki predstavlja večino slovenskih kmetov in zato tudi večino kmetov sploh je že letos februarja meseca zahtevala od Zbornice za trgovino, industrijo in kmetijstvo — odseka za kmetijstvo in gozdarstvo, da mora pri imenovanju ljudi na položaje in funkcije, ki imajo zvezo s kmetijstvom, upoštevati nasvete in predloge kmečkih strokovnih organizacij ter da se morajo v ta namen izbirati osebe, ki zares predstavljajo lastno stroko.

Izvesti se morajo tudi veljavne določbe v pogledu imenovanja predstavnikov kategorij v zbornične organe. Po zakonu predlagajo te ljudi strokovne in sindikalne organizacije.

Toda za slovenske kmete velja pač tudi na tem področju diskriminacija kakor povsod drugod. Prav zato ni omenjena zbornica niti odgovorila na pismo Kmečke zveze.

V istem času je Kmečka zveza zahtevala, da se imenuje en zastopnik naših kmetovalcev tudi v pokrajinsko komisijo za poenotene prispevke v poljedelstvu pri conskem predsedstvu in v posvetovalnem odboru bolniške blagajne. Odgovor bolniške blagajne je bil negativen, consko predsedstvo pa je odgovorilo, da je omenjena komisija polnoštevilna, da pa bodo upoštevali željo Kmečke zveze da bi imela svojega predstavnika v komisiji.

Vprašanje je še vedno odprto in nerešeno. Glede komisije za poenotene prispevke je ostalo le pri obljubi, glede drugih dveh omenjenih ustanov pa ni bilo niti obljub. Naše kmetijstvo pa je še vedno zanemarjeno in zato propada. Prav zato ne bomo nikoli odnehali od zahteve, da morajo naše kmetovalce predstavljati ljudje iz njihove srede ne pa razni veleposetniki in ljudje, ki nimajo z našim kmetijstvom nobene zveze, če že niso proti njemu sovražno razpoloženi, ker je v glavnem v rokah slovenskega ljudstva.

TATVINA OLJA IN BENCINA V LADJEDELNICI SV. MARKA PRED SODIŠČEM

„TRIO LESCANO“

strah in trepet vseh prič

Pred kazenskim sodiščem se je včeraj nadaljevala razprava proti Angelu Piclu, ki je obtožen tatvine velikih količin lanenega olja, bencina in nafte. Cela zadeva je precej zavita v meglo in kaos gospoduje v dvorani. Dejstvo je, da so šele na razpravi začeli zasliševati priče, ki bi morale biti že davno pred procesom zaslišane.

Vsaka priča še bolj komplicira zadevo in kar je najbolj važno, drug obtožuje drugega ter navaja zato več prič. Če bo šlo tako dalje, bo moralo sodišče zaslišati še nešteto prič, katere pa, ni izključeno, bodo zopet obtoževale dalje. Skratka popolna zmeda. Iz dosedanje razprave bi se dalo sklepati, da je morda Piol le majhen člen dolge verige krivcev, ki jih trenutno ni na obtožni klopi.

Kot prva priča je nastopil inž. Carlini. Nič novega ni prišlo iz njegovih ust; potrdil je samo, da mu je čuvaj Stanislav Ziberna ob neki priliki povedal, da je 14. febr. nek tovornik z 18 ali 20 sodi nepregledan zapustil ladjedelnico. Ziberna je to zadevo še jasneje obrazložil sam in omenil, kako ga je tistega dne njegov delovni tovariš Rigoni odrinil, češ, da bo on sam pregledal. Opazil je, da je Rigoni le površno pregledal in dal dovoljenje za odhod. Istega dne kasneje je on pregledal drug tovornik in pravilno vpisal podatke v poseben seznam. Kasneje, ko je zvedel za tatvino, je zasumil in pogledal knjigo, toda podatkov o po Rigoniju pregledanem tovorniku, ni bilo. Na vprašanje, zakaj ni tega javil, je Ziberna izjavil, da se je bal tako imenovanega «tria Lescano». Na ponovno zahtevo, naj navede imena, je mož končno precej v strahu sicer imenoval Rigonija, poveljnika čuvajne službe Masta in podpoveljnika Zappalana. Javni tožilec je tedaj zahteval, da se zasliši tudi Rigoni in so takoj poslali poni.

Po majhnem premoru je sodišče nadaljevalo z zaslišavanjem in poklicalo čuvaja Ruggera Ricatta.

Možu je precej tekel jezik, vendar je s svojimi nejasnimi izjavami še bolj zmedel zadevo. Na vsak način je hotel vedeti od sodnika, zakaj niso obtožnici priložili tudi njegove izjave, ki jo je izročil insp. Hamerlu, in ki je pravzaprav kopija izjave, ki jo je izročil vodstvu ladjedelnice. Sodnik sam ni vedel ničesar o zadevi, vendar ga je odv. Sadar, branilec koristi civilne stranke pomiril, da ni nič bistvenega v njej. Na vsak način je kasneje obljubil, da bo original priložil.

S svojim klepetanjem je Ricatto razpravo precej razvlekel in končno povedal, da so Piola že ustavili na vratih s steklenico olja. Piol je to potrdil, trdeč, da je bilo samo umazano olje in je bil za to tudi kaznovan z enim dnevom suspenzije z dela. Ricatto ni hotel odnehati s svojim pričevanjem in je končno še povedal, kako se je Piol vedno bahal, češ, če bi on govoril, koliko čuvajev bi spravil ob delo. Zadnjič je to izrekel njemu osebno 21. oktobra ob koncu prve razprave in obenem omenil Masta in Zappalana. Med njegovim pričevanjem je začel Piol iz nerazumljivih vzrokov jokati, vendar je Ricattove izjave zanikal Piol je izpovedal, da ga je Ricatto v družbi drugih povabil v gostilno, kjer mu je plačal dva obložena kruhka in 6 litrov vina. Od tam so odšli v drugo gostilno, kjer mu je Ricatto, ki je bil že precej pijan, plačal še dva litra vina in večerjo.

V jezi je tedaj Piol izpovedal, da je Ricatto vedno prihajal k njemu v prodajalno časopisov, last njegovega očeta, in ga stalno prosil za denar. Še pred dnevi se je Ricatto oglasil in ga prosil nič manj kot za 350.000 lir, s katerimi je hotel kupiti stanovanje hčeri, ki se je nameravala poročiti. Ker jih ni dobil, se je verjetno Ricatto hotel maščevati in zato pripoveduje neresnične zadeve pred sodiščem. Ricatto je sprva nad Piolovimi izpovedmi obstal, vendar se je kasneje začel smejati, precej v zadregi sicer, in trdil, da ni res.

Predsednik: Zulmin; javni tožilec Grubissi; zapisnikar: Neri; obramba: odv. Presti, za civilno stranko odv. Sadar.

Seja glavnega odbora OF

Jutri dne 9. decembra 1951 ob 9. uri dopoldne bo na sedežu tajništva OF, Ul. Ruggero Manna 29 seja glavnega odbora OF za Tržaško ozemlje s sledečim dnevnim redom:

1. politično poročilo; 2. organizacijsko poročilo; 3. diskusija; 4. sklepi.

Pomoč poplavljencem Nabranih nad 106 milijonov lir

Člani Zveze trgovcev na debelo so zbrali za poplavljence 3.020.200 lir. Včeraj je znašala doslej nabrana vsota prispevkov za poplavljence nad 106 milijonov lir. V kratkem bodo poslali novo pošiljko oblačil poplavljencem. Doslej so napolnili 2500 zabojev raznega blaga. Danes se zaključi zbiranje prispevkov na radiu, ki je znano pod imenom «Catena della fraternità».

Kako zanemarja miljska občina našo živinorejo in kmetijstvo

Pisali smo že, kako se je pojavila v dolinski občini slinavka, ta najbolj nevarna bolezen živine, ki povzroča ogromno škodo. Zato je tudi razumljiva zaskrbljenost, ki jo bolezen povzroča ter potreba po takojšnjih ukrepih.

Na županstvu v Miljah pa so drugačnega mnenja. Že pred desetimi dnevi je nekemu posestniku na Plavjah zbolelo govedo za slinavko. Takoj je stvar prijavil pri živinozdravniškem odseku na miljskem županstvu. Še sedaj pa ta kmetovalec zaman čaka na živinozdravnika, ki ga ni od nikoder.

To je nodopustna nemarnost, ki je vse obsodbe vredna. Namesto da bi širjenje te nevarni bolezni preprečili, puščajo stvar vnemar. Zato je skrajni čas, da živinozdravnik končno izpolni svojo dolžnost. Miljski kominformisti ki se toliko hvalijo o svoji skrbi za vse občane, na naj si tudi to zataknejo za klobuk.

Dolina za novoletno jelko

Okrajni odbor za novoletno jelko se je 6. decembra drugič sestal, da pregleda, kaj je napravil od svoje ustanovitve do danes in kakšno delo ga še čaka, da bo praznik naših najmlajših najbolje uspel.

Povsod, tudi po najmanjših vaseh in krajih se vrši pobiranje prispevkov. S to akcijo so končali v Dolini, kjer je sodelovalo nad 20 oseb. Obiskali so vsako hišo. Tudi v Domju niso zaostajali in so že do sedaj nabrali še enkrat več kot lani. V Mačkovljah so tudi pridno na delu. Obdarovali bodo nad 40 otrok, medtem ko so jih lani 22.

Nabiralna akcija dobro napreduje, vendar pa še vedno pozivamo vse, ki pri njej sodelujejo, da pohite z delom, da bomo imeli čim prej pregled sredstev, ki nam bodo na razpolago. Tudi skupine pionirjev, ki se vadijo za nastop ob sami prireditvi, naj zdaj v tem zadnjem času resno delajo, da bo tudi prireditev dobra.

Na sestanku so se člani odbora pogovorili tudi o podrobnem tehničnem delu. Izpolniti hočemo svojo nalogo, tako da bodo otroci in starši zadovoljni. Naše geslo naj bo: Vse za novoletno jelko!

Predavanje ASIZZ

Snoči je mestni odbor ASIZZ priredil predavanje, ki ga je imel tov. Rado Cilenšek. Govoril je o pomenu OZN za vse države, posebej pa je poudaril vlogo, ki jo ima v tej pomembni mednarodni organizaciji Jugoslavija ter o njeni pozitivni in dosledni borbi za mir in pravično ureditev malih narodov.

Po predavanju so tovarišice načele še nekatera vprašanja iz mednarodne politike, na katera je predavatelj odgovarjal in jih tolmačil.

Večer je vzbudil med prisotnimi tovarišicami veliko zanimanje in željo, da bi mestni odbor ASIZZ priredil še taka podobna predavanja iz aktualne problematike.

Žeparji na delu

Miklavžev sejem je bil za marsikoga neprijetno zanimiv; tako se ga bo na primer precej spominjala 49-letna Marija Pandula roj. La Mostra, ki so ji neznani tatovi ukradli na Drevoredu XX. septembra torbico, v kateri je imela 5000 lir in dokumente. Za tatovi seveda nobenega sledu.

Eda Toresella, stara 36 let in stanujoča v Ul. Crispi št. 3, si je prav tako hotela ogledati dobrote Miklavževega sejma. Ko se je tako sprehajala med stojnicami, je nenadoma pazila, da ji je zmanjkala denarnica, v kateri je imela 1300 lir in razne dokumente.

Žrtev tatvine je postala tudi Giuseppina, stara 58 let, katero so na Ul. Cavana okradli. Bila je ob denarnico, v kateri je imela 5000 lir in dokumente.

Večjo škodo je utrpela tudi 42-letna Laura Valli, stanujoča v Ul. Donadoni, ki so ji že v ponedeljek ukradli v trgovini «UPIM» denarnico, v kateri je imela 28.000 lir in dokumente. Včeraj zjutraj je dobila poziv glavne poštne direkcije, da se zglasi zaradi nujnega obvestila. Ko je prišla na omenjeni urad, so ji izročili ukradene dokumente, ki jih je «poštenjaš» tat na ta način vrnil. Na denar je seveda «pozabil».

Neznani tatovi so vdrli pretekle noč tudi v gostilno Giulia Usica, stanujočega v Ulici Bartolomeo 203. Odnesli so precejšnjo količino tobaka, nekaj steklenic likerja ter pobrali denar, ki je bil v blagajni. Usic je utrpel škodo v znesku 50.000 lir.

Tržaška občina

se ne drži predpisov o zavarovanju

Uradništvo, ki je bilo svojčas zaposleno pri občinskem števnem in popisnem uradu, je bilo po končanem razdeljevanju in pobiranju družinskih in ekonomskih pol odpuščeno z dela. Ostali so v službi le nadzorniki posameznih oddelkov ter statističarji, ki bodo na podlagi dobljenih podatkov sestavili končne rezultate o številčnem in ekonomskem stanju našega ozemlja.

Uradniki so bili odpuščeni z dela v treh skupinah; na enak način je bilo nato izvršeno izplačilo denarja, ki so s.. ga z delom zaslužili. Pri izplačevanju zaostalih plač pa je prišlo na dan, da so uradnikom odtegnili nekaj denarja za «morebitne napake pri nabiranju podatkov za ljudsko štetje». Sicer je bilo rečeno, da bodo od te vsote prejeli uradniki nekaj povrnjeno, vendarle bo del denarja pridržan. V primeru, da uradnik ni izvršil prav nobene napake, bo lahko zahteval še ostali del denarja; ni pa seveda še rečeno, da ga bo prejel.

Kar je pa zelo čudno pri zadevi in zaradi česar smo sploh načeli ta problem, je dejstvo, da niso bili uradniki občinskega števnega in popisnega urada vpisani v bolniško blagajno. Kot je vsem znano, mora vsak privatnik, če sprejme na delo novega uslužbenca, takoj poskrbeti, da ga vpiše v bolniško blagajno, pa četudi ga potem obdrži na delu morda dan ali pa dva. Občina, ki bi morala biti o tem bolje obveščena ter bi se morala predpisov strože držati kot privatnik, ni vpisala uradnikov v bolniško blagajno.

Razumljivo je, da so se uradniki zaradi tega pritožili ter je vprašanje končno prišlo celo na občinsko sejo; odbornik Cumbat je hotel vso zadevo obrniti ter je citiral nekakšne določbe, na podlagi katerih naj bi bili uradniki sprejeti na delo in po katerih ni občina dolžna vpisati začasno zaposlenih uradnikov v bolniško blagajno. Stvar seveda ni bila prav nič jasna in končno odborniku Cumbatu ni preostalo drugega, kot da se je izgovoril, da občina ne nosi za to odgovornosti, ker je določbe prejela od Zavezniške vojaške uprave. Da ni s tem prav nič zmanjšal krivde občine, nam menda ni treba še posebej poudariti.

Smešno se nam le zdi pri vsem tem, da je prav občina tista, ki daje v pogledu vpisovanja novih uslužbencev v bolniško blagajno tako slab vzgled ter da se skuša potem še izgovarjati.

Goldonijev trg preurejajo

Na Goldonijevem trgu so v teku velika dela za preureditev trga samega, kot tudi za preusmeritev prometa. Do sedaj so namreč čez omenjeni trg vozile vse tramvajske proge. Sedaj pa bosta tramvajski progi št. «5» in «11» spremenjeni v filobusni progi, zaradi česar bo treba pač izpremeniti omenjeno tramvajsko križišče tako, da bodo lahko vozili tramvaji in filobusi. Ker predvidevajo, da bosta v kratkem spremenjeni tudi tramvajski progi št. «1» in «10», ki ju bosta zamenjali filobusni progi bo načrt preusmeritve prometa moral rešiti tudi to vprašanje. Predvsem bo povečan pločnik, na katerem bodo čakali potniki; tramvajski promet bo šel ob eni strani omenjenega pločnika, medtem ko bodo po drugi strani vozili filobusi. Zaradi tega se bo seveda zmanjšal prostor na Goldonijevem trgu samem.

V okvir teh del spada tudi demontiranje cestnih svetlik, ki ga prikazuje naša slika.

Misija "Mutual Security Agency" bo nadomestila ECA

M. L. Dayton, predsednik ECA za Italijo, bo prevzel tudi vodstvo posebne misije za angloameriško cono STO «Mutual Security Agency», ki bo s 1. januarjem prevzela funkcije ECA. Direktor finančnega in gospodarskega oddelka ZVU, Haroldson bo poleg svoje dosedanje funkcije tudi podpredsednik MSA.

Minister Gallowey, ki je 3 leta vodil ECA za Trst, se bo vrnil v ZDA.

Po dosedanjih vesteh bo misija «Mutual Security Agency» samostojna, vendar pa bo v tesnem sodelovanju v ZVU. Njena glavna naloga bo, da bo skrbela za gospodarski razvoj cone, posebej še za razvoj industrijskega pristanišča.

SLAVA PADLIMA BORCEMA!

Guido Premru

Guido Premru je bil v času narodnoosvobodilne vojne v obveščevalni službi IX. korpusa. Med požrtvovalnim delom so ga zajeli Nemci, ga poslali v Dachau, kjer je umrl 8. decembra.

Josip Fabris

Josip Fabris je bil doma iz Sv. Petra ob Soči. Bil je borec IX. korpusa. Od decembra 1943 ga svojci pogrešajo.

Zakaj toliko nepotrebnega čakanja pri sprejemu v bolnico?

Kdor ni imel še «sreče», da bi se bil moral zateči v glavno tržaško bolnico, ta sploh ne ve, kako kompliciran, dolgovezen in sploh birokratski je način sprejemanja bolnikov v omenjeno bolnico.

Koliko poti morajo bolnik, oziroma njegovi sorodniki opraviti, preden zberejo vse potrebne dokumente za sprejem v bolnico; temu sledi še cela vrsta zdravniških pregledov in končno dobi prizadeti potrdilo higjenskega urada, s katerim se zglasi v bolnici. Če je primer zelo nujen ter pripeljejo bolnika z avtom Rdečega križa v bolnico, potem so formalnosti še precej hitro opravljene. Če pa bolnik lahko hodi ter pride sam ali pa v spremstvu sorodnikov, potem se kar načaka, preden prestopi končno prag svojega oddelka.

Največ čakanja je pred uradom za sprejemanje bolnikov. V omenjeni urad sme vstopiti le po ena prizadeta oseba; sele ko to odpravijo ter spišejo vse njene podatke, sme vstopiti druga. Prednost imajo tudi tukaj težje bolne osebe, ki jih pripeljejo v bolnico z avtom Rdečega križa, kar je povsem na mestu. Toda ker gre v vseh primerih za bolnike, bi bilo treba delo omenjenega urada vendarle nekako preurediti. Nekaj uradnikov naj bi bilo na razpolago edino težje bolnim osebam, drugi naj bi vpisovali vse bolnike, ki lahko pridejo sami v bolnico. S tem bi bilo poslednjim prikrajšano mučno čakanje na mrzlih hodnikih, ki prav gotovo ne more dobro vplivati na njihovo zdravstveno stanje.

O razmerah v glavni bolnici smo že objavili več člankov, ki pa na žalost niso še dosegli svojega namena. Pomanjkljivosti v delovanju omenjene bolnice so še ostale in prav gotovo bomo lahko o njih še pisali, verjetno do tedaj, dokler ne bo poslopje povečano, oziroma ne bodo dograjeni oddelki, ki so glede na sedanji položaj nujno potrebni. Toda pomanjkljivosti, ki smo jih omenili danes, so le administrativnega značaja ter bi bile lahko odpravljene, ne glede na to, ali se je položaj bolnice izboljšal ali ne. Le nekoliko volje je treba upravi glavne bolnice in stvar bi bila takoj rešena.

Uprava mora namreč upoštevati, da so vsi ki se v bolnico zatečejo, bolniki in da je zato čakanje pred uradi precej mučno in težko; zato naj le velja prednost za težje bolnike, toda ne na ta način, da bi morali biti prizadeti vsi ostali.

SHPZ

Seja glavnega odbora SHPZ bo v četrtek 13. t. m. ob 16. uri v običajnih prostorih. Odborniki naj bodo točni!

ULICE ZAPRTE ZA PROMET

Zaradi del v podzemlju bo od 10. t. m. dalje zaprt za vozila Vicolo dell'Officina.

Od 10. t. m. dalje bo zaprt za promet Trg Perugino v predelu med Ulico Settefontane in Ul. Ghirlandaio.

IZLET V SKOCIJANSKO JAMO

Obveščajo se vsi izletniki, da bo odhod v nedeljo 9. decembra ob 6. uri zjutraj izpred «Adria-Express», Ul. Fabio Severo 5. Izlet bo z avtobusom in ne z vlakom.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE ZA SVOBODNO TRŽAŠKO OZEMLJE

DANES 8. DECEMBRA 1951 OB 20. URI PREMIERA
JUTRI 9. DECEMBRA 1951 OB 18. URI REPRIZA
V AVDITORIJU V TRSTU

GOSPA MINISTRICA

Komedija v štirih dejanjih
Spisal: Branislav Nušić — Režiser: Ljudevit Crnobori
Scenograf: Jože Cesar

JUTRI 9. DECEMBRA 1951 OB 10. URI DOPOLDNE
V PRID NOVOLETNE JELKE
V AVDITORIJU V TRSTU
ponovitev Gorinšek - Roševe mladinske igre v štirih dejanjih

DESETNICA ALENČICA

Vstopnice so na razpolago v Ul. sv. Frančiška št. 20, pritličje, od 11.—13. in 17.—19. ure dnevno. Za nedeljski predstavi pa v nedeljo od 9.—12. ure.

Iz tehničnih vzrokov je onemogočena predstava «DESETNICE ALENCICE» za Nabrežino in njeno okolico. Zaradi ugodnih zvez pa lahko občinstvo nabrežinskega okraja obišče predstavo v nedeljo 9. t. m. ob 10. uri.

Novoletna jelka

Sektorski odbor za novoletno jelko za Sv. Ivan obvešča, da bo sprejemal vpisovanja otrok za obdaritev danes 8. decembra od 13. do 16. ure na stadionu «Prvi maj». Opozarjamo na to vse starše, ki niso še prijavili odboru svojih otrok!

* * *

Okrajni odbor II. okraja za «novoletno jelko» sprejema vpisovanja otrok za obdaritev na svojem sedežu Korzo Garibaldi 4/III, od 16. do 18. ure vsak dan do 15. decembra.

VPISOVANJE OTROK ZA «NOVOLETNO JELKO»

Pozivamo starše III. okraja (Sv. Jakob, Pončana, Magdalena, Seneni trg, Rocol, Ul. Conti) naj pohitijo z vpisom svojih otrok od 3. do 12. leta za novoletno obdaritev. Vpišete jih lahko vsak dan od 15.30 do 17. ure na Korzo Garibaldi št. 4, III. desno.

IZLET V GABROVICO V ISTRI

V. okraj obvešča vse, ki so se prijavili za izlet v Gabrovico, da bo izlet, ki bi moral biti 2. decembra in ki je odpadel zaradi tehničnih ovir, 26. decembra. Za ta izlet se vpišejo lahko tudi tisti, ki se za 2. decembra niso vpisali. Vpisovanje traja od 8. do vključno 15. decembra. Na sedežu OF v Dolini bo v popoldanskih urah, v Prebenegu pri tov. Aldu Bandiju, v Mačkovljah pri tov. Rudolfu Oleniku, v Plavjah pri tov. Josipu Jamšku, v Stramaru pri tov. Lazarju Veljaku. Opozarjamo občajne zamudnike, da se pravočasno vpišejo!

IZGUBLJENA OSEBNA IZKAZNICA

Cupin Marija, roj. Pizziga od Ivana in Ivane Meton, roj. 1.10.1905, je izgubila v Trstu osebno izkaznico, izdano od Istrskegta okrožnega odbora. Prosi najditelja, da jo odda na uredništvu «Primorskega dnevnika».

SPORED PRIREDITEV V AVDITORIJU OD 8. DO 14. DECEMBRA 1951

Predstave Slovenskega narodnega gledališča za STO:

Sobota 8. decembra ob 20. uri: «Gospa ministrica».

Nedelja 9. decembra ob 10. uri: «Desetnica Alenčica».

Nedelja 9. decembra ob 18. uri: «Gospa ministrica». Vstopnice za vse tri predstave Slovenskega narodnega gledališča za STO so na prodaj v Ulici sv. Frančiška 20.

Ponedeljek 10. decembra ob 20.30 uri: «British Triestino Group» priredi koncert godbe polka Northamptonshire v korist poplavljencem. Vstopnice so na prodaj v Ulici Beccaria 1 in v Ulici Dell'Università 8.

Torek 11. decembra ob 19. uri: Angleška učna ura s ploščami anglophone, ki jo organizira Zavezniška čitalnica. — Vstop prost.

Torek 11. decembra ob 20.30 uri: Koncert godbe Civilne policije. Vstop prost.

Sreda 12. decembra ob 18. uri: Radijska postaja Trst I. organizira prenos za otroke. Vabila se dobijo na sedežu radijske postaje.

Četrtek 13. decembra ob 19. in 20.30 uri: Predvajanje dokumentarnih filmov iz vrste «Obzornik svobodnega sveta». — Vstop prost.

Petek 14. decembra ob 21. uri: Združenje za študij politično socialnih problemov in za širitev ljudske kulture organizira koncert glasbe Fabio Vidalija. Vabila se dobijo v Osrednji prodajalni vstopnic (Biglietteria Centrale), Galleria Protti.

Gledališče Verdi

Pri blagajni gledališča Verdi se nadaljuje prodaja vstopnic za zadnjo predstavo «Seviljskega brivca», ki bo nocoj za abonma «C» ob 20.30.

Danes se prične prodaja listkov za drugo predstavo Donizettijeve opere «Lucia di Lammermoor», ki bo za abonma «D» jutri ob 16. uri.

STARSI IN PIONIRJI, POZOR!

Starše in pionirje z Opčin, ki so se vpisali za izlet v Sežano, ki bo jutri 9. t. m., obveščamo, da je odhod ob 10. izpred kinodvorane na Opčinah.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 7. decembra 1951 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo je 12 oseb, porok pa je bilo 8.

Civilne poroke: kovač Aldo Ugrin in bolničarka Argentina Cardegna.

Cerkvene poroke: narednik amer. voj. James Ludlow in gospodinja Ludmila Giulli, delavec Onorato Corenica in šivilja Bruna Purich, agent CP Fulvio Quassi in gospodinja Ro Leda, agent CP Umberto Fidel in šivilja Loredana Petrina, zidar Angelo Benci in gospodinja Valeria Visintin, delavec Giovanni Visintin in gospodinja Cecilia Rutar, delavec Ernesto Ghersini in gospodinja Pierina Cernecca.

Umrli so: 60-letna Augusta Zerial, 64-letni Tranquillo Cappel, 69-letni Reparato Cargnelut, 66-letna Maria Schilan por. Biecher, 71-letna Anna Czerna por. Polacco, 2-letna Serena Paussi, 56-letni Giuseppe Bossi, 71-letni Giovanni Erlach, 31-letni Ferdinando Ban, 83-letni Anton Dolgan, 72-letni Carlo Rutter, 74-letni Giovanni Marsi.

† Vsem sorodnikom in prijateljem sporočamo žalostno vest, da nas je naš dragi oče, tast in stari oče

ANTON DOLGAN

7. decembra za vedno zapustil.

Pogreb dragega pokojnika bo danes 8. decembra ob 11.15 iz mrtvašnice glavne bolnice na pokopališče k Sv. Ani.

Žalujoči sin Drago in ostali.

MALI OGLASI

SLUŽBO DOBI TAKOJ 16-letni fant, močne postave, za lahka skladiščna dela. Naslov na upravi lista.

OPREMLJENO SOBO za dve osebi oddamo. Naslov na upravi lista

ISCEMO: kvalificiranega kuharja za vojaško kuhinjo. Plača, obutev, obleka, družinske doklade in vse ostalo po predpisih v civilu. Pogoji: da je uredil vojaške obveze, da je organiziran in po možnosti neoženjen. Ponudbe poslati ali pa se osebno zglasiti na naslov: V. P. 1170 St. Peter na Krasu na Slovenija.

ADEX IZLETI

SILVESTROVANJE V Opatiji z izleti od 30. decembra do 1. januarja in 31. decembra do 1. januarja.

Vpisovanje pri «Adria-Express», do 20. decembra 1951.

Z GORIŠKEGA

Seja občinskega upravnega odbora

Na svoji zadnji seji je občinski upravni odbor odobril nabavo žarnic za razsvetljavo Tržaške ulice, Ul. Porta, Sile in Torriani in ponudbe raznih podjetij za napeljavo centralne kurjave v šoli, ki jo gradijo na Rojcah.

Odbor je nato preučil vprašanje avtobusnih postaj in določil, da bo avtobus podjetja «La Gradese» odslej odhajal s Trga Crispi in se lahko ustavljal tudi na Korzu Italija v višini potniške agencije.

Razpravljali so tudi o ribjem trgu in ločitvi miz s svežimi ribami od onih s slanimi ribami. O izvajanju tega ukrepa je poročal tržni komisar.

Pred zaključkom je župan poročal o svojih intervencijah za gradnjo hiš za železničarje v okviru INA-CASA tudi v Gorici. Odbor je vzel na znanje županovo posredovanje v tej zvezi in obljubo prometnega ministrstva ter sklenil, da mora občina vztrajati na tej zahtevi.

Ranila se je s šivanko

Ko je predvčerajšnjim 43 letna Angela Komauli iz Podgore 43 prala perilo na dvorišču lastnega stanovanje si je ranila roko s šivanko, ki jo je po pomoti pustila v neki jopici. V bolnici Brigata Pavia, kamor se je ženska zatekla, so ji takoj obvezali rano. Ozdravela bo v nekaj dneh.

Ob dežju otvoritev in konec sejma sv. Andreja

Pod dežjem so včeraj pospravili svoje stojnice in se umaknili iz našega mesta zadnji sejmarji. Ostali so le še nekateri vrtiljaki, električni avtomobilčki in druge zabavne priprave, okoli katerih se je vrtelo vse zanimanje letošnjega sejma. Tem je mestna in okoliška mladina dala tudi glavni zaslužek, medtem ko je večina maloštevilnih potujočih trgovcev že prve dni sejma krenila iz mesta. Letos smo sejmarske trgovce lahko šteli na prste, čeprav so se med nje pomešali tudi stalni stojničarji z ribjega trga. Zaslužek je bil za vse zelo slab, zlasti za prodajalce čevljev, kuhinjske posode in tekstilnega blaga.

Meščani in tudi nekaj Furlanov so v glavnem obiskali sejem že v nedeljo. V nedeljo so prišli v mesto tudi slovenski podeželani. Mesto je popoldne oživelo in ljudje, ki so se leno premikali od stojnice do stojnice, vesela glasba in hrup številnih zvočnikov so ustvarili ozračje nekdanjih sejmov. Toda čim se je stemnilo in so starši odpeljali svoje otroke domov, niso mogli žalostnega lica umirajočega mesta prikriti niti raznobarvna razsvetljava stojnic niti zvočniki.

Naši kmetovalci in tudi oni iz furlanske nižine so v večjem številu obiskali predvsem razstavo kmečkega rokodelstva in kmečkih strojev. Obiska moške ga spola na splošno pa je bila deležna razstava domačih vin na pokušnjo. Pri vseh mizah so obiskovalci z vnemo obračali kozarce in z veliko težkočo izrekali sodbo o pokušeni vrsti. Zlasti zaposlene so bile točilke vina iz Oslavja. Briška kapljica se je vsem priljubila in tudi komisija za oceno razstavljenih vinskih pridelkov se je o njej pohvalno izrazila in bila mnenja, da bi Oslavci gotovo odnesli prvo nagrado, če bi ne bilo njihovo vino malo motno. Tako so Oslavci, ki so se prepozno odločili sodelovati pri razstavi in zato tudi prepozno pretočili vino, zapravili prvo nagrado.

Poslovanje trgovin 8. in 9. decembra

Zveza trgovcev za goriško pokrajino obvešča, da bodo danes ob prazniku Brezmadežnega spočetja vse trgovine poslovale po sledečem urniku trgovine jestvin manufakturne trgovine, trgovine industrijskih izdelkov itd. od 8.30 do 12.30. V nedeljo bodo vse trgovine ves dan zaprte.

Pekarne in mlekarne bodo poslovale danes in v nedeljo od 8. do 12. Mesnice bodo danes poslovale od 6. do 12., trgovine s sadjem in zelenjavo pa od 8. do 12.30. V nedeljo bodo ves dan zaprte. Cvetličarne bodo poslovale danes in v nedeljo od 8. do 13.

Predavanje o narodnem gospodarstvu

Po kratkem uvodu, v katerem je poslušalcem razložil, kaj je gospodarstvo in navedel številne in obširne panoge, ki jih gospodarstvo zajema, je predavatelj v Ljudski čitalnici govoril o goriškem narodnem gospodarstvu. Občinstvo je seznanil z vzroki, zaradi katerih so goriški Slovenci prišli ob njihovo narodno imovino ter z žrtvami, s katerimi so si jo pridobili. Na kratko je orisal življenje slovenskih šol pred prihodom Italije, ki so bile narod. na last, govoril je o poslovanju številnih slovenskih ljudskih posojilnic na Goriškem in drugih slovenskih narodnih ustanov, ki jih je fašizem že prve leto po prihodu na oblast brezobzirno likvidiral ter Slovence oropal vsega imetja in vseh pravic. Besedam predavatelja so vsi poslušalci sledili z velikim zanimanjem.

Zimovanje na Ukvanski planini

Slovensko planinsko društvo v Gorici organizira za svoje člane in prijatelje, ljubitelje zimskega športa, zimovanje na Ukvanski planini. Udeleženci zimovanja bodo prebili 9 dni, in sicer od 27. decembra do 5. januarja v prijetni planinski koči. Neveščim smučarjem bo na razpolago smučarski učitelj. Za domačo postrežbo bo skrbela izurjena kuharica.

Devetdnevna oskrba stane za člane 5500, za nečlane pa 6000 lir. V omenjenih vsotah niso vštetj potni stroški. Prtljago udeležencev bodo spravili na planino na saneh, zato naj vsakdo vzame s seboj vse, kar bi mu lahko na zimovanju koristilo.

Prijave sprejema Darko Guligoj — urar na Travniku od ponedeljka 10. do vključno sobote 15. t. m.

IZ ISTRSKEGA OKROŽJA

Delo mestnega sveta v Piranu

Na zadnjem sestanku mestnega sveta v Piranu so bili kot povabljeni gosti navzoči tudi predsedniki delavskih svetov in delegati za okrajno skupščino piranskega okoliša. Iz poročila, ki ga je imel tovariš Parenzan, prinašamo nekaj zanimivih podatkov.

Tovariš Parenzan je seznanil svetovalce in povabljene z uspehi, ki so jih dosegli nekateri delovni kolektivi, tako delavci Piranskih ladjedelnic, «Agmarita» in tovarne mila «Salvetti». Niso popolnoma izvršile plana mestna trgovska podj

REAKCIONARNA ZAKONODAJA in volilna geometrija avstrijskih oblasti

Premiki iz skupnosti političnih okrajev v volilne, so bili v izključno in očitno korist Italijanov

III.

Reakcionarna Avstrija je bila za Italijane v Istri velika konjunktura, ki je zagotavljala njihovim gospodarsko in socialno visoko stoječim slojem in birokraciji vso oblast v Istri.

Brez vseh obzirov so jo izrabljali ,zlasti na škodo Slovencev in Hrvatov.

Benussi in italijanski publicisti in politiki hudo pačijo zgodovino, ko se pritožujejo zaradi avstrijskih uslug istrskim Slovanom v dobi pred prvo svetovno vojno.

Krivičnost ljudskega štetja v Avstriji v našo škodo izhaja zlasti iz primera ljudskega štetja v Trstu leta 1910., kjer je pritožba Slovencev in Hrvatov razkrinkala potvorbo magistratnih komisarjev za celih 34/10%.

V Istri so italijanske občine poslopale še slabše, ker je bila tam kontrola težja kakor v Trstu. Trst pa je bil edini primer revizije. V primeru splošne revizije v letu 1910. bi število Hrvatov in Slovencev tako narastlo, da bi odgovarjalo razmerju 2/3 proti 1/3 Italijanov.

Iz nekaj primerov ljudskega štetja v Istri iz leta 1910. bo razvidna vsa gorostasnost te nepoštene operacije.

V občini Višnjan so našteli pri ljudskem štetju 1890. 2295 Hrvatov in leta 1910. 1428. V istih letih so našteli l. 1890 1445 Italijanov in leta 1910 3580 Italijanov. Prirastek števila prebivalcev je čisto naraven. Zato pa rezultat za Hrvate nenaraven. V Kanfanaru, v puljskem okraju so Hrvati padli od ljudskega štetja 1900. ki jih je našelo 3073, do ljudskega štetja leta 1910 na 2.884, medtem ko so pri istih štetjih Italijani narasli od 199 na 889, tudi pri normalnem prirastku. Leta 1910 so našteli v Novi vasi v poreškem okraju 248 Hrvatov in v ljudski šoli je bilo 180 hrvatskih otrok. V Materadi, v občini Umag, so našteli leta 1910 samo 49 Hrvatov in v ljudski šoli je bilo 100 hrvatskih otrok. V Baderni v poreškem okraju so našteli leta 1910 93 Italijanov, bili pa so le 3 italijanski priseljenci iz Karnije. V Kmedu pri Balah so našteli 296 Italijanov, kjer ni bilo nobenega.

V Bačvah pri Višnjanu so našteli 363 Italijanov. Bačvani ne poznajo nobenega. V Sv. Nedelji-Labincih je vpisanih za Italijane 714 prebivalcev in za Hrvate dva. V resnici je razmerje obratno. V Nerezinah na Lošinju so popisali vse prebivalstvo za italijansko. Italijanski učitelj pa je moral zapustiti Nerezine, ker ga otroci niso razumeli. Nato so odprli hrvatsko šolo.

Vse napake ljudskega štetja 1910. gredo izključno v škodo Jugoslovanov in nikoli Italijanov.

Ljudsko štetje pod Italijo leta 1921

Italija je izvedla ljudsko štetje 1. 12. 1921. Našteli so v celi Julijski krajini brez Reke 349 tisoč 206 Jugoslovanov (38,7%) Italijanov 467.308 (81,8%) ter 50.589 Furlanov. V koprskem političnem okraju so našteli 42 tisoč Jugoslovanov (47,8%) in 46.622 Italijanov (51.8%). Leta 1910. je bilo 49.468 Slovanov in 38.006 Italijanov. V poreškem političnem okraju so našteli 46 tisoč Italijanov in 15.192 Jugoslovanov. Pri ljudskem štetju 1910 pa je bilo 18.996 Jugoslovanov in 41.276 Italijanov. V Moščenicah, v volosko-opatijskem okraju, je bilo 1910. 3150 Hrvatov in 12 Italijanov in leta 1921. so našteli 16 Hrvatov in 3013 Italijanov.

Tudi Italija je popisovala prebivalce po občevalnem jeziku. Po izkušnjah z njeno upravo, zlasti v zelo nasilnem letu 1921, ni nihče pričakoval objektivnega ljudskega štetja. Načelnji detajli res niso potrebni. Celo štetje ne zasluži komentarja. Saj vsi italijanski državniki omenjajo samo vedno obstoj okoli 600.000 Jugoslovanov v Julijski krajini.

Volilni red v Avstriji

Pridobitve revolucije leta 1848., splošna volilna pravica, svoboda tiska, nade na federalno ureditev Avstrije so kmalu utonile v Bachovem absolutizmu. Leta 1861. je bila zopet uvedena ustavna doba, toda poslance v državni zbor so volili deželni zbori. Šele pri volitvah v letu 1873. so istrski volivci bivši volili direktno. Volilni red pa je čajal v Avstriji velike privilegije bogatašem in socialno v še stoječim slojem. Poslance so volile kurije, in sicer a) kurija veleposestnikov, b) kurija mestnih občin, c) kurija kmetskih občin.

Veleposestnikom v Istri je pripadal za državni zbor en poslanec, mestnim občinam en poslanec in kmetskim občinam sta pripadala dva poslanca. Za Slovence in Hrvate je prihajala v poštev volilna borba le v tretji kuriji kmetskih občin. Oba manda a prve in druge kurije sta bila zagotovljena Italijanom. Pri volitvah l. 1873. je izšel kot prvi naš poslanec izvoljen dr. Dinko Vitezić in sicer za vzhodno Istro. Drugi mandat kmetskih občin v zahodni Istri so Hrvati dobili šele pri volitvah leta 1891. Izvoljen je bil dr. Marko Laginja. Pri volitvah leta 1885. je v zahodni Istri zmagal italijanski kandidat s toliko goljufijo in nasilji, da mu ve ifikacijska komisija Laginjanta ni potrdila 6 let manda a. Za volitve l. 1897 je bila uvedena splošna kurija, ki je volila v Istri peti mandat. V peti kuriji so volili vsi polnoletni moški ne glede na premoženje. Volivci v prejšnjih kurijah so lahko volili zopet v splošni kuriji. Jugoslovani so zopet doživeli neuspeh in je tudi ta mandat dobil zelo tesno Italijan. Tudi leta 1901. ni bilo za Slovence in Hrvate ugodno. Izvoljen je bil le profesor Spinčić v vzhodni Istri.

Vendar Jugoslovani niso postali malodušni. Njihova politična in gospodarska organizacija je stalno napredovala in v Avstriji je prodiral naprednejši duh in obetal z uvedbo splošne in enake volilne pravice pri prihodnjih volitvah zmago slonečo na številčni premoči.

Volitve v državni zbor leta 1907

Po novem volilnem zakonu splošne in enake volilne pravice z dne 26. I. 1907. št. 17 D. z. so bile volitve v državni zbor 14. V. 1907. Na teh volitvah se je odkrila vsa lažna zgradba italijanskih pogojev za politično oblast v Istri. Istra je bila po novem volilnem zakonu razdeljena na šest volilnih okrajev. Volilni zakon je te okraje sestavil tako, da je namenil Slovencem in Hrvatom tri mandate in Italijanom tri. Res so bili v voloskem, pazinskem in podgajskem volilnem okraju izvoljeni že prvi dan volitev jugoslovanski kandidati prof. Spinčić, dr. Laginja in prof. Mandić, medtem ko so Italijani dobili pri prvih volitvah le koprski mandat in prišli v ožjo volitev v poreškem in puljskem volilnem okraju. Za slovenske in hrvatske poslance v Istri je bilo oddanih v celoti 33.083 glasov, vse italijanske liste, brez socialistov, pa so dobile le 21 tisoč 926 glasov. Za socialistične mandate je glasovalo 4160 volivcev. Ti so bili po narodnosti večinoma Italijani, vendar je med temi glasovi tudi znatno število volivcev slovenske, oziroma hrvatske narodnosti.

Vzlic veličastni afirmaciji Jugoslovanov v Istri, so Italijani, ki so pri ožjih volitvah dobili še poreški in puljski mandat, dosegli več kot so zaslužili in so za to dolžni hvalo avstrijski vlači, ki jim je tudi s tem volilnim zakonom močno priskočila na pomoč s sestavo volilnih okrajev. Pri ogromni številčni premoči Slovencev in Hrvatov in pri splošni in direktni volilni pravici, je morala uporabiti veliko umetnost, da je omogočila Italijanom tri mandate. Volilna geometrija avstrijskega tipa je sestavljala volilne okraje tako, da je zbirala italijanska mesta in trge v po tri volilne okraje ne glede na geografijo in gospodarske pogoje in izločala iz njihove skupnosti čisto ali pretežno jugoslovanske občine ter jih priključevala volilnim okrajem volosko-opatijskemu in pazinskemu, kjer je bila ogromna večina jugoslovanskih volivcev, ali celo čisto slovenskemu okraju Podgradu, zopet ne glede na geografske, gospodarske ali upravne pogoje. Vsi oremiki iz skupnosti političnih okrajev v volilne okraje so se izvršili v izključno in očitno korist Italijanov.

Šest istrskih okrajev je bilo sestavljenih z navedenim volilnim zakonom, sledeče:

1. Sodna okraja Buje in Piran ter krajevni občini Koper in Milje.

2. Sodni okraji Motovun, Poreč in Rovinj, dalje krajevni občini Vodnjan in Sv. Vincenti.

3. Sodni okraj Pulj, nadalje krajevni občini Mali Lošinj in Osor.

4. Sodni okraj Podgrad, dalje krajevne občine Dekani, Dolina, Marezige, Ocizla-Klanec in Pomjan.

5. Sodni okraji Buzet, Pazin in Labin ter krajevna občina Barban.

6. Sodni okraj Volosko, Cres, Krk in krajevna občina Veliki Lošinj.

Zlasti je krivično prisojen Italijanom s sestavo volilnega okraja Koper. Politični okraj Koper je imel veliko slovensko oziroma hrvatsko večino. Po ljudskem štetju iz l. 1910., ki je bilo z ugotavljanjem občevalnega jezika v veliko korist Italijanom, je bilo v tem okraju 49.468 Slovencev in Hrvatov in 38.006 Italijanov. Da se je omogočil volilni okraj Koper po volilnem zakonu iz leta 1907. z izgledi za zmago italijanskega kandidata, je bil izločen iz tega volilnega okraja sicer v koprski politični okraj spadajoči sodni okraj Buzet, ki je po podatkih ljudskega štetja iz leta 1910. imel 95,5/10% Hrvatov in je bil priključen volilnemu okraju Pazinu, ki je kot politično okraj štel 89,1/10% Hrvatov. Da bo italijanski kandidat še bolj zanesljivo zmagal, so koprskemu volilnemu okraju priključili iz poreškega političnega okraja bujski sodni okraj, ki je že iz navedenih razlogov pri ljudskem štetju 1910. izkazoval italijansko večino. Tretjo uslugo koprskemu italijanskemu kandidatu so izkazali še z izločitvijo stoprocentno čistih slovenskih občin Dekanov, Marezig, Dolne, Ocizle, Klanca in 83,4% slovenskega Pomjana, ki so vse sicer spadale v politični okraj Koper in jih priključili volilnemu okraju Podgradu. Sodni okraj Podgrad je izkazoval 99,8% Slovencev in je spadal v volosko-opatijski politični okraj. Podgrad ni prav nič rabil pomoči skoraj stoodstotno slovenskih občin koprskega okraja. Koprski poslanec iz leta 1907. Spadaro se je lahko pohvalil, da je imela avstrijska vlada s sestavo koprskega volilnega okraja, da bo lahko izvoljen, največji trud.

Ni bilo veliko bolje za Hrvate v poreškem volilnem okraju. Iz političnega okraja Pulja so prenesli v poreški volilni okraj pretežno italijanski okraj Rovinj, ki je sicer spadal v puljski politični okraj. S prozornim namenom so v poreški volilni okraj vključili tudi pretežno italijansko občino Vodnjan, medtem ko so občino Barban iz puljskega političnega okraja vključili v močno hrvatski volilni okraj Pazin. Barban je izkazoval 97,5% hrvatsko večino.

V. R.

(Nadaljevanje sledi)

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

bo imela

V SREDO 12. DECEMBRA OB 20.30 V «AVDITORIJU»

IV. predavanje IZ ZGODOVINE LIKOVNE UMETNOSTI

Predaval bo

univ. prof. dr. IZIDOR CANKAR

«O SLOVENSKEM IMPRESIONIZMU»

Ker je to prvo tovrstno predavanje v «Avditoriju», snov pa zanimiva in predavatelj priznani slovenski strokovnjak s področja umetnostne zgodovine, naj noben ljubitelj umetnosti ne zamudi te edinstvene priložnosti. — Vstop prost.

Pred tretjo premiero Slovenskega narodnega gledališča v Trstu

BRANISLAV NUŠIĆ: "GOSPA MINISTRICA„

Režiser Ljudevit Crnobori.

Najpločnejši in obenem eden izmed največjih komediografov, ki so jih Jugoslovani sploh kdaj imeli, je prav gotovo srbski pisatelj Branislav Nušić, ki je tudi tržaškemu občinstvu prav dobro znan po svojih komedijah «Sumljiva oseba» in «Pokojnik», ki so bile po vojni igrane tudi pri nas.

Včasih je Nušić veljal — predvsem zaradi površnosti, s katero so prispali k realizaciji njegovih komedij, — za pišatelja cenenih burk. V njegovih komedijah so si dovoljevali igralci kakor tudi režiserji popolno svobodo zmaličevanja in karikiranja posameznih likov in situacij, ne da bi se pri tem poglobili v nadvse realistično in trpko satirično ost, ki je pri Nušiću tako izvirna in prepojena z bogatim in sočnim naročnim humorjem. Prav ta sočnost in bogastvo njegove neusahljive umetniške fantazije sta bili vzrok, da so njegove komedije, čeprav igrane površno in s prevelikim poudarjanjem komičnosti, ki je prečestokrat prehajala v karikaturo, vendar doživljala pri občinstvu neverjetne uspehe in polnile gledališke blagajne večer za večerom.

Vsak pravi in resnično realistični pisatelj pa seveda ne piše svojih komedij samo zato, da bi se mu smejali in da bi njegove komedije samo polnile gledališke blagajne, temveč predvsem zato, ker čuti nepremagljivo željo in potrebo izoblikovati in izpostaviti zasmehu posamezne človeške slabosti in napake, ki ovirajo vsak napredek in ki so posledica neštetih dram in komedij, ki jih vsaka družba neprestano preživlja.

Snov za svojo komedijo «Gospa ministrica» je Nušić iskal v takratni Obrenovičevi birokratizirani in korumpirani Srbiji ,kjer je korupcionaštvo in izkoriščanje visokih položajev izključno v svojo osebno korist bilo brezmejno in nezajezljivo. Dejanje se dogaja na prehodu prejšnjega in sedanjega stoletja. Nušić nam je o tej komediji povedal osnovno misel, ki jo ta vsebuje in nam na prav originalen način opisal njeno bistvo, ki pa ni samo tipično srbsko, temveč predvsem občečloveško.

«Če ste kdaj natančneje opazovali vse, kar se dogaja okoli vas; če ste se kdaj poglobili v odnose, ki regulirajo življenje določene družbene plasti in gibanje, ki ga tak regulator izzove — ste morda opazili, da se v življenju vsake družbe jasno zaznamuje neka močna in ravna linija. To linijo so ustvarili obziri, tradicije, malodušnost, duševna slabost in vse ostale negativne človeške lastnosti, pod katerimi se posamezniki dušijo, a družba je prepuščena otopelosti. To linijo bi mogoče socialni matematiki nazvali normalo, a socialni fiziki začetno stopnjo toplote ali mraza, kjer je zares podobna tisti stopinji termometra, ob kateri se živo srebro pri segrevanju dviga, a pod katero pri ohlajevanju pada. Po tej ravni liniji se gibljejo življenje skoro celotne naše družbe. Nad to linijo zlezejo samo tisti posamezniki, ki imajo duševno moč in pogum dvigniti se nad obzire, nad tradicije in nad malodušnost. Nad to linijo zlezejo samo tisti posamezniki, ki nečakajo, da živo srebro v družbenem termometru segreje zunanja temperatura, temveč to temperaturo najprej sami v sebi, v svojih duševnih močeh. Tudi pod to linijo se spuščajo samo tisti posamezniki, ki imajo prav toliko duševne moči, da pomendrajo vse obzire in tradicije in se znebijo malodušnosti. Tudi ti, ki se spuščajo pod linijo normale, vse do družbenega dna, nosijo sami v sebi dispozicije ohlajevanja duše in ohlajevanja čustev, vse do točke zmrzovanja. Da se nekdo dvigne ali spusti nad ali pod linijo normale v življenju, da se nekdo dvigne nad več no ali spusti pod večino, mora biti enako pogumen. Pogumnost je biti posten, plemenit, vzvišen, ravno tako kot je pogumnost biti podlež in nepridiprav. Potrebno je imeti v sebi mnogo moralne moči, da se lahko dvigneš nad linijo normale, nad ostale, nad večino; prav tako kot je potrebno zelo mnogo duševne moči, da se spustiš pod linijo, pod ostale, pod večino: biti ničvrednež, vlomilec, klevetnik, razbojnik in ubijalec. Enaka je hrabrost dvignili se v zrak na nezanesljivi Ikarjevi napravi, ki jo je naše stoletje izpolnilo, kakor tudi spustiti se v potapljaškem oklepu v blato morskega dna. Ti ljudje, ki se dvigujejo nad, ali spuščajo pod ravno linijo življenja so sposobni velikih podvigov ,velikih doživetij in imajo velike emocije. Državnik drhti pred sodbo zgodovine, ker vodi državo in narod po usodni poti, veliki finančnik z mrzličnim strahom zasleduje borzno gibanje, od katerega je odvisen ves njegov milijonski imetek, vojskovodji polgrava vsak živec, ko vodi armade v usodno borbo, pesnika razvnema inspiracija, umetnika trenutek ustvarjalnosti, učenjaka ono neznano ,do česar se mora dokopati z očkritjem .Vse to so velika doživetja, velike emocije, veliki duševni podvigi. Toda takšna velika doživetja, velike emocije ,doživljajo tudi tisti, ki se spuščajo pod normalno linijo. Razbojnik doživlja največjo mero vznemirjenja, ko zasaja krvavi nož v prsa svoje žrtve, vlomilec drhti pred sodnikom; vlačuga trpi pod žigom zaničevanja, a upornik pod vešali preživlja celo skalo občutkov od bolečine in slabe vesti pa vse do samoodpovedi in apatije.

V območje velikih doživetij, velikih emocij, velikih duševnih podvigov — pa naj si bodo nad ali pod linijo — dramatik zelo rad posega, ker bo tam zmeraj našel globoke izvore ,iz katerih lahko zajame bogat in obilen material. Zaradi tega pa tudi največje število dram izhaja ravno iz tega območja. Medtem ko je veliko teže iskati in najti material v majhni sredini, v tisti družbi, med tistimi ljudmi, ki nimajo ne poguma, ne moči, da bi se ločili od ravne linije življenja, pa bodisi navzgor ali navzdol; med tistimi ljudmi, ki nimajo moči, da bi bili dobri ,toda prav tako nimajo poguma, da bi bili slabi; med tistimi ljudmi, ki so vezani in omejeni z malenkostnimi obziri ki tlačanijo zastarelim tradicijam in katerih življenje je omejeno z malodušnostjo. Življenje take sredine teče enolično in odmerjeno kot nihalo na zidni uri; poteze take sredine so majhne ,tihe, brez doživetij, brez velikih brazd, brez močnejših sledi, kakor tisti blagi valovi, ki krožijo po stoječi vodi, na katero pade majhno ptičje peresce. V tej sredini ni neviht, ni viharjev, ni pretresov, ni požarov. Ta sredina je zavarovana z debelim zidom pred nevihtami in viharji, ki se pode skozi družbo. Ona živi po svojih sobah; za njo je ulica tuji svet, inozemstvo; za njo so dogodki, ki razburjajo kontinente, samo časopisno branje.

V teh majhnih sredinah, ki se ne ločujejo od tiste ravne črte življenja, ni čogodkov, ni emocij, ni senzacij. «Danes je tetke Savke rojstni dan!» — evo, to je za to sredino dogodek in vsi se zavrtijo, vsi hite, vsi se oblačijo, naročujejo šopke, pišejo čestitke, obiskujejo se .. dogodek, pravcati dogodek! «Mila, strica Stevana — je zapustila moža!» — ju, ju, ju — trka se na prsa cela familija — kaj bočo rekli ljudje! In evo, to je emocija, ki vznemirja celo družino, a ta vznemirjenost ni toliko v tem, ker je Mila zapustila moža, temveč v tem, «kaj bodo rekli ljudje». Ali veste, kaj je senzacija v takih majhnih sredinah? «Snaha Živka je rodila dvojčke». In ta senzacija gre od hiše do hiše, samo o tem govorijo, razpravljajo, tolmačijo in ta tema izpolnjuje celokupni interes ene družine, ene sredine. Pera je dobil povišanje za en razred, Djoka zbolel, Steva položil izpite, Jova premeščen, Mica je kupila novo spalnico, gospa Savka si je ostrigla lase, gospa Julka šiva novo obleko iz krepdešina, svakinji Mari se je prižgal šartel, a svakinja Anka je zgubila na marjašu 170 dinarjev. Evo, to so senzacije, to so dogodki majhne sredine.

In iz te in take sredine, sem jaz vzel dobro ženo in dobro gospodinjo, gospo Živko Popovič, jo povlekel naglo in nepričakovano nad njeno normalno linijo življenja. Takšen potres na tehtnici življenja je sposoben napraviti pri ljudeh iz majhne sredine to, da izgubijo ravnotežje in da ne znajo več stati na lastnih nogah.»

In evo, v tem je vsebina «Gospe ministrice», v tem vsa preprostost problema, ki ga ta komedija vsebuje.

Lj. C.

PISMO IZ NADIŠKIH DOLIN

S kakšnimi metodami raznarodujejo slovenske otroke v Beneški Sloveniji

IZ VASI RAZPOTJE V DREŠKI OBČINI SO PREMESTILI UČITELJICO - DOMAČINKO IN NA NJENO MESTO IMENOVALI DRUGO IZ KALABRIJE

BENESKA SLOVENIJA, december. — Italijanske oblasti so poslale šovinističnim učiteljem in učiteljicam ukaz, da morajo čim bolj poitalijančiti beneške slovenske otroke. To željo so skušale doseči tudi v majhni vasici Razpotje blizu jugoslovanske meje, ki spada v občino Dreka. Lansko leto je na tej šoli poučevala neka domača učiteljica iz Kloriča, ki je govorila slovensko kot vsi prebivalci Nadiških dolin. Očitno šolskim oblastem njeno znanje slovenskega jezika ni ugajalo in so jo zato premestili, na njeno mesto pa so imenovali neko učiteljico iz Kalabrije, ki ni razumela niti ene slovenske besede, če pa bi jo morda le razumela, bi je ne izgovorila, ker bi se bala neizbežne premestitve.

Ko je prebivalstvo vasi Razpotje zvedelo za premestitev prejšnje učiteljice, je postalo zelo nejevoljno in pričelo to svoje ogorčenje vidno kazati. Tudi otroci so prejšnjo učiteljico zelo ljubili. Ko pa so izvedeli, da bo na njeno mesto prišla druga, so to odločitev sprejeli z objokanimi očmi in s privoljenjem staršev niso več zahajali v šolo.

Kljub temu so otroci čez nekaj časa pričeli obiskovati pouk, pri katerem so se zaradi neznanja italijanskega jezika, odnosno slovenskega jezika s strani učiteljice pojavljale nevšečnosti, kakršnih je v Benečiji vsak dan na pretek.

Čez približno 8 dni se je spor med učenci, starši in učiteljico še bolj zaostril. Zavzel je takšne oblike ,da so morali vmes poseči orožniki iz Kloriča. Vzroki, ki so do tega dovedli so nadvse zanimivi in poučni, zato je prav, da jih na tem mestu opišemo.

Po poročilu ljudi in vaških otrok, ki obiskujejo osnovno šolo v Razpotju, je učiteljica iz Kalabrije pričevala šolsko snov, katere učenci niso razumeli. Kot obsedena jih je pričela zmerjati s «cretini, ignoranti, testa di ...» Poklicala je celo tri otroke h katedru, jim ukazala položiti roke na mizo in jih pričela pretepati s palico. Eden izmed treh kaznovanih učencev se je uprl njenemu pretepanju, ker je bil že nekoliko starejši od ostalih dveh, zato ga je učiteljica za devet dni izključila iz šole.

Ostala dva je učiteljica tako pretepla, da sta imela po izjavah ljudi baje še tri dni potem zelo otečene prste.

Ko so matere pretepenih otrok srečale učiteljico so jo povprašale, zakaj tako strogo ravna z učenci, ki niso krivi, da ne razumejo jezika, v katerem jim podaja šolsko snov.

Namesto ,da bi učiteljica odgovorila in «utemeljila» svoje dejanje je odšla k orožnikom v Klodič in prijavila obe ženski, češ da sta ji grozili in jo napadli. Obe materi so čez nekaj dni poklicali v Klodič k orožnikom na zaslišavanje. Ko jih je brigadir vprašal, če sta učiteljico dejansko napadli, sta mu odgovorili, da sta jo samo povprašali, zakaj tako ravna z otroki, ko jih vendar ona ne vzdržuje.

Spor so s tem nekako poravnali, vendar učiteljica iz Kalabrije še nadalje zabija učencem v glavo beseče, ki jih ne more o razumeti; že nadalje jim s silo in pod pretnjo kazni polaga na jezik tuje besede, da bi pozabili domačo govorico in svojo narodnost.

Ni zgolj naključje, da so italijanske oblasti poslale tako zagrizeno šovinistično učiteljico ravno v dreško občino. Znano je namreč, da se ta občina razprostira ob jugoslovanski meji in da se njeno prebivalstvo zaveda svoje narodnosti in ljubi slovenski jezik. Vse to pa ne gre v glavo italijanskim oblastem, ki bi rade vzdolž italijanske meje ustvarile v prebivalstvu zavest, da pripada k veliki italijanski narodnostni skupini, katera je do zadnjih vlaken «poplemenitena z dvatisočletno kulturo».

Vse to so zgolj pobožne želje italijanskih iredentistov in šolskih oblasti. Če jim z večstoletnim raznarodovanjem ni uspelo izbrisati slovenskega značaja beneške zemlje, jim to ne bo uspelo niti danes, ko med Benečani bolj kot kdaj prej raste narodna zavest in prepričanje, da pripadajo veliki slovenski skupini ,katere narodno središče je na strani sončnega vzhoda.

IZIDOR PREDAN

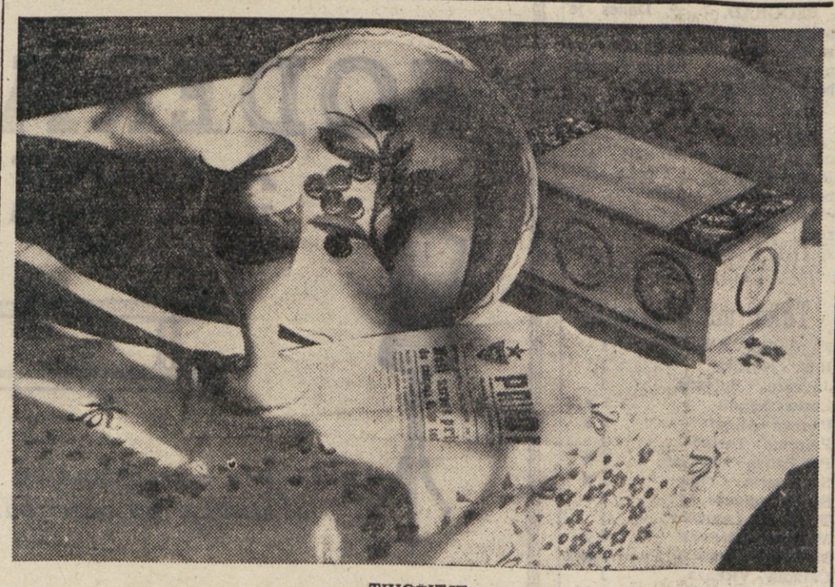

TIHOZITJE. (Foto Magajna)

Nova jugoslovanska motorna ladja

V reški ladjedelnici «3. maj» bodo 22. decembra spustili na morje motorno ladjo «Avalo». To je prva ladja iz serije novih ladij tipa «Učka». Prihodnje leto bočo začeli graditi novo serijo takšnih 4200-tonskih ladij. Do konca letošnjega leta bodo dogradili v tej ladjedelnici štiri ladje za prevažanje vode ter popravili ladji «Banija» in «Neretva». V reški ladjedelnici «3. maj» so lejos zgradili 14 novih ladij, 12 pa so jih temeljito popravili.

NAJVEČJI METALURŠKI KOMBINAT V JUGOSLAVIJI

Prihodnje leto bodo v Zenici končali z delom

600 do 700 ton surovega železa iz enega plavža - Velikanske dimenzije novih objektov

Novi plavž kombinata v Zenici.

Gradnja metalurškega kombinata v Zenici bo prih dnje leto v glavnem dovršena. Za gradbena dela je v letu 1952 del denih še 730 milijonov dinarjev (računano po nižjih cenah) tako, da bodo celotne investicije v objekte zeniške železarne presegle 6 milijard dinarjev.

Prvi veliki plavž zeniške železarne, ki bo dajal na dan 600 do 700 ton surovega železa, bo kmalu docela dovršen. V notranjosti plavža je treba le še končati zamudna zidarska dela v zvezi z oblaganjem plavža z ognjevzdržno opeko. Tudi energetska centrala v bližini plavža, visoka 30 m, je zgrajena in v njej že montirajo velike parne kotle, ki jih je izdelal kolektiv tovarne «Djuro Djaković» v Slav. Brodu. Sedaj betonirajo temelje velikega gazometra in skladišče za nad 20.000 ton železne rude. Te dni pa so na tem delu obsežnega zeniškega gradbišča začeli graditi drugi plavž in betonirati temelje za nadaljnja dva visoka kavperja (za segrevanje zraka, ki se piha v plavž) tako, da bosta imela eba plavža skupaj pet kavperjev. Drugi plavž, ki bo enak prvemu, gradijo v Zenici iz reparacijskega materiala, ki je že v celoti pripeljan na skladišče v Ilijašu. Tako bo gradnja tega drugega plavža lahko hitro napredovala.

Tudi gradnja številnih drugih objektov kombinata je zadnje mesece letošnje gradbene sezone naglo napredovala. V kratkem času je na pr. v podaljšku stare železarne zrasla velika zgradba nove tovarne kisika, kjer so te dni začeli montirati stroje. Ta tovarna bo sredi prihodnjega leta dajala vsako uro nad 140 kubikov ali več kakor 20 jeklenk kisika. Pomanjkanje kisika je doslej povzročilo pogoste težave v proizvodnji železarne, kakor tudi na gradbiščih novih objektov.

Prav tako je lepo napredovala v zadnjem času gradnja velikanske črpalne postaje, ki bo dajala železarskemu obratu vsako minuto 25 kubikov vode. Prihodnje dni pričakujejo, da bodo prispele iz inozemstva velike črpalke. Sestavni del črpalne postaje bo tudi velikanski rezervoar vode, ki ga sedaj betonirajo. Hkrati betonirajo jez v že izkopani novi strugi Bosne, po kateri bodo speljali reko že v začetku prihodnjega leta.

V velikih delavnicah kovačnice pospešeno montirajo 7 velikih parnih kladiv s težo bata po 1500 kg in velike stiskinice, ki bo imela pritisk 1600 ton. Te naprave bodo služile za obdelovanje jeklenih blokov v teži do 15 ton.

Na gradišču nove jeklarne, kjer obratujejo že tri nove Siemens-Martinove peči, gradijo sedaj temelje za četrto tako peč. V kratkem bodo začeli montirati tudi drugi mostni žerjav z nosilnostjo 125 ton. Te dni pa so dovršili montažo velikega portalnega žerjava, ki bo olajšal razkladanje in dovoz starega železa do martinarne.

Največja dela pa sedaj opravljajo na gradbišču težke valjarne «bluming». Tu so dovršili betoniranje temeljev velikanskih strojnih naprav, ki so jih začeli že montirati. Da bodo olajšana montažna dela, postavljajo dva velika žerjava z nosilnostjo 70 in 40 ton, hkrati pa betonirajo temelje še treh globinskih žarilnih peči, kar je bilo po planu določeno šele v prihodnjem letu. Velika dvorana težke valjarne je dovršena. Sedaj postavljajo dvorane za lahke valjčne proge, v kratkem pa bodo začeli graditi še dve povprečni dvorani za skladišče in adjustažo, ki bo vsaka zavzemala površino 4000 kvadratnih metrov.

Vsi objekti, ki jih danes grade v Zenici imajo v primeri s podobnimi starimi objekti velikanske dimenzije. Za zgraditev posamezniih dvoran in za strojne naprave tega orjaškega podjetja bodo v celoti potrošili okrog 80.000 ton železnih konstrukcij in strojnih delov.

Dve operni premieri v gledališču „Verdi“

Iz «železnega» opernega repertoarja je tržaško gledališče Verdi upoštevalo v zadnjih dneh dve premieri, Rossinijevega «Seviljskega brivca» in Donizettijevo «Lucio di Lammermoor»

Rossini, „Seviljski brivec„

Premiera «Seviljskega brivca» pretekli četrtek ni bila kvalitetno na tisti višini, kakor so navadno premiere v tržaškem opernem gledališču. Vzrok za to je največ v prilično slabi zasedbi glavnih vlog. V Rossinijevi operi, v kateri je orkestru (z malimi izjemami) poverjena prvenstveno vloga spremljevalca, zavzemajo glavno mesto solisti, za katere je skladatelj napisal spevna virtuozna mesta, ki prekrijejo nedostatke, ki jih je sicer dosti v njegovi partituri in kateri izvirajo predvsem iz površnosti in improvizacije ,ki sta bistveni za Rossinijevo ustvarjanje, čemur se pridruži še občutno pomanjkanje invencije. Razumljivo je, da morajo biti zato glavne vloge zasedene s prvovrstnimi solisti in more le na ta način zadovoljiti izvedba njegovih del.

Kljub pomanjkljivostim, ki jih zasledimo tudi v «Seviljskem brivcu», pa je vendar to operno delo vse do danes ohranilo svojo privlačnost in to poleg resničnih glasbenih vrednot, ki jih vsebuje (sveža melodika in ritem), tudi zaradi zdrave komike. Slednje ka akterizira «Seviljskega brivca» kot eno najboljših komičnih del vse operne literature.

Premiero je odlični dirigent Antonina Votta skrbno pripravil, prav tako je bil orkester kakor vedno na svojem mestu. Izvrstni lik Figara je izoblikoval baritonist Tito Gobbi. S svojim sonornim glasom in z uspelim podčrtanjem situacijske komike se je lepo uveljavil v vseh odtenkih, ki jih nudi ta vloga. Isto bi mogli reči tudi za basista Andrea Mongelli v vlogi Don Basilia ter za Fernanda Coreno kot Dr Bartola. Morda ne rečemo preveč, če trdimo da bi težko našli umetnika, ki bi usp la bolje interpretirati ti dve za Rossinija tako značilni buffo vlogi. N. nas pa zadovoljil grof Almaviva tenorista Luigija Infantira ki glasovno ni dosegel precej zahtevnemu partu te vloge, čemur je bila morda kriva tudi indispozicija, ki je vplivala, da so bile višine intonančno mestoma nesigurne. Nekoliko bolj je bila na mestu koloraturna sopranistka Lucia Tully v vlogi Rosine, ki bo lahko še lepo razvila svoj glas, vendar pa nas igralsko ni povsem prepričala. Lepo se je uveljavila Aurora Cattelani kot Berta.

Scena (zlasti prvo dejanje) ni bila najbolje izbrana in zato se tudi režiserju ni vedno posrečilo, da bi dosegel efekte, ki so tako značilni za «Seviljskega brivca».

Donizetti, "Lucia di Lammermoor„

V četrtek zvečer pa je bila premiera Donizettijeve opere «Lucia di Lammermoor».

Lahkotno in prečesto banalno učinkujočа glasba karakterizira skoraj vsa Donizettijeva operna dela, tako da je — poleg nekaterih drugih redkih oper, kakor so «Don Pasquale» in «Favorita» — v glavnem le «Lucia di Lammermoor» po lepoti glasbenega izraza vse do danes ohranila svojo svežost in privlačnost, dasi tudi v tem delu ne pogrešamo mestoma suhe instrumentacije in banalne ritmike. Morda je bilo dejstvo, da se je Donizetti moral boriti proti uspehom Bellinija in Rossinija tista vzmet, ki je povzročila, da je skladatelj poglobil svoj glasbeni izraz in napisal svoje najboljše operno delo resnega značaja — «Lucia di Lammermoor», katere vsebino je povzel po Scottovem romanu «Nevesta iz Lammermoor». V tej operi je Donizetti spretno izkoristil vse dramatske momente ter uporabil pri tem vse možnosti svojega glasbenega izraza. Na ta način so nastali nekateri prizori ,ki publiko zares ogrejejo.

Predstava, ki jo je pripravil dirigent Antonino Votto, je v vsakem pogledu lepo uspela ter razpršila tudi tiste kritične pomisleke, ki se utegnejo vedno pojavljati pri Donizettiju.

V glavni ženski vlogi je nastopila koloraturna sopranistka Dolores Wilson, ki se zadnja leta uspešno uveljavlja na opernih deskah tržaškega gledališča. Ni podala «klasične» kreacije «Lucie di Lammermoor», kakor bi jo morda Toti dal Monte ali Caroccio vendar nas je tako pevsko kakor igralsko povsem prepričala ter se zlasti lepo uveljavila v znameniti «sceni blaznosti» v tretjem dejanju.

Wilsonova ima lep glasovni material, ki ji bo ob nadaljnji poglobitvi omogočil, da se bo razvila v izvrstno koloraturno sopranistko, ko bo odpravila še nekatere malenkostne nedostatke, kakor je na pr. še delna neizenačenost v posameznih registrih. Baritonist Giuseppe Taddei je s svojim barvitim glasom in velikim smislom za dramsko oblikovanje svoje vloge prikazal izvrstnega lorda Ashtona. Isto moramo reči za odličnega tenoristа Giuseppe Campora v vlogi Edgarja Ravenswooda ki je v svoje podajanje vnesel tudi veliko toplino in iskrenost ter je poleg Wilsonove dosegel največ priznanja pri publiki. Tudi Tržačan basist Mario Tommasini vedno znova potrjuje sloves izvrstnega pevca, ki ga le okorela gestikulacija še nekoliko ovira, da bi mogel izoblikovati v vsakem pogledu dogman operni lik. V ostalih vlogah so nastopili še Raimondo Botteghelli, Liliana Hussu in Vladimir Lozzi.

Zelo dobro so bile pripravljene pevske točke, ki jih je uvežbal Fanfani. K uspehu sta pripomogli tudi skrbna režija in okusno opremljena scena.

—r

Prvi sončni žarki na Velikem trgu. (Foto Magajna)

PRIMORSKI DNEVNIK

VREME ne motnje s pretežno oblačnostjo. V nižinskih predelih bo Predvidevajo še vedno krajev- verjetno deževalo, v hribih pa snežilo. Že v jutranjih urah bo pričela pihati dokaj močna burja, ki bo ohladila ozračje. — Danes smo imeli v Trstu najnižjo temperaturo 8.2 in najvišjo 13.1 stopinj.

RADIO Opozarjamo vas na sledeče oddaje: **Jug. cone Trsta:** 14.00: Veseli ritmi na klavirju; 19.00: Zbori iz znanih oper. — **Trst II.:** 13.00: Sramel kvintet in pevski duet; 22.00: Dve umetnini Čajkovskega. — **Trst I.:** 14.10: Znani solisti; 16.30: Napolitanske pesmi. — **Slovenija:** 12.00: Arije iz Dvorakovih oper; 20.00: Stirideset veselih minut; 20.40: Odlomki iz operet.

Egiptovsko zunanje ministrstvo objavilo „Zeleno knjigo“

Angleži bodo zgradili cesto k napravam za čiščenje vode v Suezu
Gibanje „mohamedanskih bratov“ za izpustitev političnih obsojencev
Zaostritev spora zaradi gradnje strateške ceste

KAIRO, 7. — Egiptovsko zunanje ministrstvo je v arabskem jeziku objavilo «Zeleno knjigo», ki vsebuje poročila o pogajanjih, ki sta jih imela od marca 1950 do oktobra 1951 egiptovska in angleška vlada. Knjiga obsega več kot 280 strani. Poleg drugega so v njej zapisniki o razgovorih med maršalom Slimom in egiptovsko vlado poleti 1950. V knjigi je zapisano, naj bi maršal Slim Nahas paši dejal, da bi kateri koli napad na Srednji vzhod predstavljal tudi neposreden napad na Egipt, ki predstavlja ključ obrambnega sistema vzhodnega Sredozemlja. Sovjetske čete bi v Egipt prodrle 120 dni po pričetku sovražnosti. Če bi nastala vojna še pred sklenitvijo obrambnega sporazuma, bi Egipt ne mogel zavzeti nevtralnega stališča. Zahod bi ključ temu v tej vojni zmagal, vendar bi bil Srednji vzhod popolnoma porušen.

Poleg tega so v Zeleni knjigi» zadnji predlogi egiptovske vlade britanski vladi o umaknitvi stalnih britanskih sil iz Egipta v teku letošnjega leta, izročitvi oporišč ob Sueškem prekopu egiptovskim silam in dajanju prednosti oboroženim egiptovskim čet. Nadalje obsega sporazum, na podlagi katerega bi se britanske sile lahko vrnile v predele Sueškega prekopa, če bi bil Egipt napaden, ali v primeru če bi Velika Britanija stopila v vojno proti katerikoli arabski državi, ki meji z Egiptom.

Vojaški poveljnik britanskih čet v Egiptu general George Erskine je danes izjavil, da je egiptovska policija v Suezu odklonila, da bi položila orožje in da so v teku pogajanja s sueškim guvernerjem, da bi dosegli sporazum o preprečitvi nadaljnjih neredov. Izjavil je nadalje da bodo zgradili cesto k čistilni napravi za vodo v Suezu. Nova cesta bo peljala čez kraje, kjer so sedaj iz blata in slame zgrajene hiše tamkajšnjega prebivalstva, katere bodo morali podreti. Britansko glavno poveljstvo je obvestilo egiptovske oblasti, da bo z graditvijo ceste pričelo dan kasneje, medtem ko so egiptovske oblasti zahtevale odložitev za osem dni. Zdi se, da Angleži s svojo namero ne vodo odlašali, ker so proglasili gradnjo te ceste kot življenjsko nujnost za čete ob prekopu in britanske ladje.

Gibanje «mohamedanskih bratov» je za jutri napovedalo manifestacijo za pospešitev izpustitve na svobodo vseh političnih zapornikov, ki so jih zaprli med 26. avgustom 1936, ko je stopila v veljavo britansko-angleška prijateljska pogodba, in 18. oktobrom 1951, ko je Egipt to pogodbo odpovedal. Zveza «mohamedanskih bratov» je v ta namen nabrala že milijon podpisov.

Naknadno smo izvedeli, da je v večernih urah egiptovska vlada sklenila, da se upre porušenju 75 egiptovskih hiš, ki so na kraju kjer naj bi angleško poveljstvo zgradilo cesto k napravam za čiščenje vode. Egiptovski notranji minister Serk El Din paša je dopisnikom dejal, da je egiptovska vlada odklonila angleško zahtevo in da je egiptovskemu guvernerju v Suezu Ibrahimu Azky el Kholy beyu dala navodila, da mora egiptovska policija s silo preprečiti sedanji angleški načrt. Namestnik egiptovskega zunanjega ministra Ibrahim Farag paša je dejal, da je opozoril britanskega poslanika Stevensona o težkočah vprašanja in da je slednji telefoniral generalu Erskinu, da bi ponovno pregledali njegovo odločitev. General pa je odgovoril, da bo izvedel svoj načrt zaradi splošne varnosti angleških sil.

V nocojšnjem sporočilu general Erskine zatrjuje, da jim ničče ne more očitati, da niso dali jasnega opozorila. «Ne delamo neredov in napravimo vse, da jih odstranimo».

Na otoku Camiguin je zmanjkalo vode

MANILA, 7. — Vulkan Hibok še vedno bruha. Otok Camiguin pa je brez pitne vode in življenjskih potrebščin. Obstajajo nevarnosti za izbruh epidemij Kljub temu oblasti nimajo za potrebno, da bi otok popolnoma izpraznili. Očividec, ki je bil ob izbruhu ognjenika v bližini, pravi, da je predel okoli vulkana res prava «ožgana zemlja», kjer je najti samo še razvaline in ožgana palmova debla. Mrtvece so pokopali v skupne grobove. Okoli 150 pa so jih polili z bencinom in jih zažgali, da bi preprečili zastrupitve.

Z letali so preleteli vulkansko žrelo in ugotovili, da lava še vedno uhaja iz njega. Doslej je preplavila poldrug meter na visoko že 15 vasi. Mesto Mambajao so popolnoma izpraznili. Med razvalinami je sem ter tja najti le redke reševalne oddelke.

V Manilo so številni predstavniki vlad poslali svoja obžalovanja.

Zaradi vedno bolj ogrožujočega delovanja ognjenika so odredili izselitev še preostalih 35.000 prebivalcev otoka Camiguin. Po uradnih podatkih je izgubilo «pod ognjenim dežjem» življenje okoli 2.000 oseb. Reševanje je zelo otežkočeno.

"Brani se da te bom branil"

TOKIO, 7. — Da bi preprečili morebitni napad na svojo državo, želijo japonski državniki vzpostaviti obvezno vojaško službo in zgraditi močno letalstvo. Prav dobro se namreč zavedajo, da ZDA mislijo: «Brani se, da te bom branil».

EVROPA BO DRUGO LETO KUPILA 40 milijonov ton premoga v ZDA

Začudenje ravnatelja Marshallovega načrta Porterja zaradi odvisnosti Evrope od ameriškega premoga

WASHINGTON, 7. — Ravnatelj Marshallovega načrta Paul R. Porter je imel v Washingtonu vrsto razgovorov z vladnimi predstavniki in je pred odhodom v Evropo dal nekatere izjave v zvezi s potrebo Evrope po premogu. Izrazil je svoje začudenje, da po šestih letih od zaključka svetovne vojne Evropa še vedno zahteva od ZDA denar za nabavo premoga, čeprav bi morala biti Evropa sama zmožna, da ga pridobiva. Se bolj pa se je začudil mnenjem, da bo Evropa verjetno še leta 1956 potrebovala ameriški premog. Dejal je, da bo na prihodnjem zasedanju OECE zahteval, da sprejmejo potrebne sklepe, ki bodo Evropo osamosvojili v pogledu nabave ameriškega premoga.

V zadnjih 6 mesecih je Evropa uvozila 17 milijonov ton premoga medtem ko predvidevajo, da ga bo prihodnje leto potrebovala od 30 do 40 milijonov ton. Porter je dejal, da proizvaja zaradi pomanjkanja premoga Evropa samo 56 milijonov ton premoga letno, kar je 4 milijone ton pod njeno normalno proizvodnjo. Evropa potrosi za nabavo premoga tako veliko dolarjev, da si ne more nabaviti ameriškega jekla.

Tri eritrejske bandite so obsodili na smrt na vešalih, ker so na veliko kradli živali in ubijali pastirje, medtem ko so druga dva kriminalca obsodili, ker sta okradla neko kavarno.

Izsledki desetletne ankete v Veliki Britaniji

LONDON, 5. — Objavili so prve izsledke ankete, ki so jo začeli že leta 1940, v času, ko je bila Velika Britanija sama v vojni proti hitlerjevski Nemčiji. S to anketo so poizvedovali o stroških delavske rodbine, živeče v mestu. Začeli so jo s poročili 1500 gospodinj v sedmih mestih, a je narastla do letos na podatke 35.000 gospodinjstev v sedemdesetih mestih.

Anketa kaže, da se je poraba glavnih živil izpreminjala od leta 1942 do leta 1949 na sledeči način; nanašajoč se na osebo in na teden:

Povečala se je poraba mleka od 2,2 na 2,7 litra na teden, rib od 188 gramov na 239 gramov, jajc od 40 gramov na 72,8 gramov, maščob od 248 gramov na 286 gramov, sadja od 348 na 633 gramov, žitaric od 2,327 kilograma na 2,438 kilograma, sladkorja od 228 gramov na 314 gramov, marmelade od 140 gramov na 177 gramov.

Neizpremenjena je ostala poraba zelenjave: 2,855 kilograma. Zmanjšala se je poraba sira od 103 gramov na 63 gramov, mesa od 751 gramov na 648 gramov.

Iz tega je razvidno, da je bila kalorična vrednost britanskih živilskih obrokov v glavnem stalno ista. V letu 1941 je znašala 2339 kalorij dnevno, na koncu vojne 36 kalorij več, leta 1949 pa je dosegla 2425 kalorij.

ROVIGO, 7. — Položaj v poplavljenih predelih se neprestano boljša. Padova gladina se niža s hitrostjo 2 cm na uro. Še vedno nadaljujejo s popravljanjem razdrtih nasipov. Ker so v glavnem obnovili električno mrežo, nadaljujejo z deli tudi ponoči.

Iskanje Dakote C-47 še vedno brezuspešno

MARSEILLE, 7. — Oblasti tukajšnjega letališča so v prvih dopoldanskih urah izjavile da so francoska in ameriška letala pregledala jug vzhodno francosko obalo, da bi našla ameriško letalo Dakota C-47, ki se je izgubilo med potjo iz Tripolija v Marseille.

Spodnja zbornica na dopustu

LONDON, 7. — Angleška spodnja zbornica je danes pričela s počitnicami, ki bodo trajale do konca leta. Laburistična opozicija je brez uspehov skušala skrajšati čas počitnic vendar bo vlada po potrebi lahko poljubno sklicala poslance. Vlada se bo tudi v bodoče sestajala dvakrat tedensko.

V pol leta strmoglavilo 45 letal

LONDON, 7. — Od junija do novembra 1951, je strmoglavilo 45 letal na reakcijski pogon družbe RAF. Pri tem so vse osebe, ki so se nahajale v letalih, izgubile življenje. Te besede je na zasedanju spodnje zbornice podtajnik letalskega ministrstva Migel Birch odgovoril na vprašanje nekega poslanca.

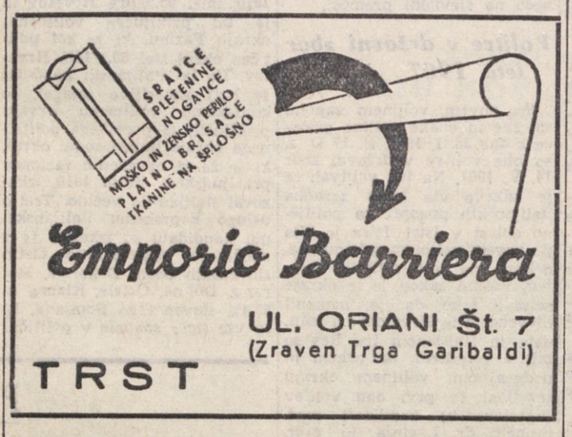

KINO

V TRSTU

Rossetti. 21.15: Revija «Morda jug... morda sever...»
Excelsior. 13.30, 15.45, 17.30, 19.45, 22.00: «Pandora», Ava Gardner, J. Mason.
Nazionale. 14.15: «Messalina», Marija Felix.
Fenice. 15.00: «Gospoda, izvolite v kočijo!», A. Fabrizzi.
Filodrammatico. 14.00: «Vam na uslugo, gospa», B. Hope, L. Ball.
Arcobaleno. 14.30: «Rajska ptica», L. Jourdan in D. Paget.
Astra Rojan. 15.30: «Crni gusar», Pedro Armendariz.
Alabarda. 13.30: «Male žene», E. Taylor, M. O'Brien, J. Leigh.
Armonia. 13.45: «Rdeča čarovnica», J. Wayne in G. Russell.
Ariston. 14.00: «Vojvoda in plesalka», Jean Kent.
Aurora. 15.00: «Monsonska dolina», J. Wayne in S. Gurie.
Garibaldi. 14.00: «Sijajni časi».
Ideale. 14.30: «Pustolovec», D. Fairbanks.
Impero. 15.00: «Doživljaj v Kairu», J. Mac Donald, R. Young.
Italia. 14.30: «Stromboli», Ingrid Bergman.
Kino ob morju. 14.30: «Se bo vzšlo sonce», M. Serata, Parvo.
Moderno. 14.00: «Manon», Aubry.
Savona. 15.00: «Cvetje v prahu», G. Garson in W. Pidgeon.
Viale. 14.30: «Kozaška dolžnost».
Vittorio Veneto. 13.45: «Mama, nikar se ne poročiš», J. Mac Donald, J. Iturbi, J. Powell.
Azzurro. 14.00: «Dunajska deklica», N. Forst in Dora Comar.
Belvedere. 14.00: «Rumena zastava», R. Widmar in Begeddes.
Marconi. 14.30: «Artagnanov sin», M. Canale in F. Marzi.
Massimo. 14.30: «Pesem reke», A. Leeds in Don Ameche.
Novo Cine. 16.00: «Muke amaconke», L. Darnell in H. Fonda.
Odeon. 14.00: «Pozdravljena Milmil», M. Eggerth in J. Kiepura.
Radio. 14.30: «Ukročena amaconka», J. Leslie in J. Craig.
Vittoria. 14.30: «Kameniti cvetje», pravljica.

RADIO

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA

SOBOTA, 8. decembra 1951

Poročila ob 7.00, 13.30, 19.30, 23.05. 7.15 Jutranja glasba. 8.30 Skladbe za godalni orkester. 14.00 Veseli ritmi na klavirju. 14.30 Od včeraj do danes. 14.35 Pisan spored lahke glasbe. 17.30 10 let revolucije. 18.00 Pojo Fantje na vasi. 18.15 Skozi svet in čas. 18.30 Melodije iz filmov. 19.00 Zbori iz znanih oper. 21.00 Domači zvoki. 21.30 Strani iz slovenske književnosti: Ivan Cankar. 22.00 Lahka glasba. 22.30 Melodije za ples. 32.10 Glasba za lahko noč.

TRST II.

8.00 Jutranja glasba. 8.30 Lahka glasba. 9.00 Komorna glasba. 9.30 Slovenski motivi. 10.15 R. Strauss: Don Kihot. 11.00 Lahka glasba. 11.30 Operetna glasba. 12.15 Za vsakega nekaj. 13.00 Sramel kvintet in pevski duet. 13.30 Razne jazz zasedbe. 14.30 Musorgski: Hovanščina — četrto dejanje. 15.15 Parada lahkih orkestrov. 15.45 Ameriški zbori. 16.00 Znane uverture. 16.30 Slavni pianisti in violinisti. 17.00 Glasbeno potovanje. 17.30 Plesna glasba. 18.00 Glas Amerike. 18.15 Mozart: Koncert v D-duru. 18.45 Vesela glasba. 19.15 Jugoslovanski motivi. 19.30 Komorna glasba. 20.10 Pestra glasba. 20.40 Lahki orkestri. 21.00 Svejk. 21.05 Priljubljene melodije. 21.30 Koncert pevskega zbora Jadran. 21.50 Glasbena medigra. 22.00 Dve umetnini Čajkovskega. 22.20 Slavni pevci. 22.45 Ples za konec tedna. 23.32 Večerne melodije.

TRST I.

8.30 Jutranja glasba. 9.45 Komorna glasba. 10.00 Briljantna glasba. 10.30 Znane pesmi. 11.10 Operetna glasba. 12.00 Valčki, polke in mazurke. 13.25 Opolčanske glasba. 14.10 Znani solisti. 15.03 Motivi z onstran Oceana. 15.30 W. A. Mozart: Sonata v fis-duru. 16.30 Napolitanske pesmi. 17.00 Plesna glasba. 17.45 Simfonični koncert. 19.20 Argentinske pesmi. 21.10 Sah-mat. 23.25 Plesna glasba.

SLOVENIJA

12.00 Arije iz Dvorakovih oper. 12.40 Zabavna glasba. 13.00 Melodije, za razvedrilo. 14.10 Pester spored plesov in pesmi jugoslovanskih narodov. 15.10 Zabavna glasba. 15.30 Želeli ste — poslušajte! 16.00 Ce želite biti kritik. 17.10 Igra orkester Russel Bennett. 17.40 Veseli zvoki na harmoniki. 18.20 Hrvatska narodna glasba. 18.40 Spanski in argentinski tangi. 19.15 Popevke v valčkovem ritmu. 19.45 Zabavna glasba. 20.00 Stirideset veselih minut. 20.40 Odlomki iz operet. 21.30 Igra zabavni orkester Radia Ljubljana. 22.15 in 22.45 Za ples in razvedrilo.

ŠPORTNI DNEVNIK

Jugoslovanski smučarji v izvrstni kondiciji

Nekaj nad dva meseca nas še loči od začetka zimskih olimpijskih iger. Tu se bodo ponovno zbrali najboljši smučarji sveta, da izberejo iz svoje sredine prvake. Kot vsi vemo, bo šesta zimska olimpiada v Oslu, zibelki smučanja. Vse države, ki v belem športu nekaj pomenijo, so začele s pripravami ali bolje povedano, so že v polnem pripravljanju.

Slab začetek

Za danes si oglejmo delo jugoslovanskih tekmovalcev. Jugoslovani, v smučarstvu praktično Slovenci, imajo dolgoletno tradicijo. Sodelovali so že na prvih zimskih olimpijskih igrah leta 1924. v Chamonixu. Tedanji jugoslovanski tekmovalec v teku na 50 km je rabil za progo celih 9 ur, skoraj 5 ur več od zmagovalca. Ko je prišel na cilj, je bila dolina zavita že v temo in tako zaključka tega prvega nastopa, ki ima danes zgolj še zgodovinski pomen, hvala bogu ni videl nihče.

Napredek je bil očiten

A ni bilo vedno tako strašno. Razmere so bile sicer težke in vsak tekmovalec je moral imeti strašansko močno voljo, da je po osemurnem delu nataknil na noge smuči in se odpeljal na 50-kilometrski sprehod. (Ne smemo namreč pozabiti, da so Jugoslovani dosegli skoraj vse mednarodne uspehe zgolj v teku, kjer se zahteva relativno najmanj tehničnega znanja. Planiška skakalnica je dala kader skakalcev, ki pa še ni bil mednarodnega razreda, isto velja tudi za zastopnike v alpskih disciplinah). Največ je dosegel od Jugoslovanov pred vojno, Jeseničan Smolej, ki je leta 1936 v Garmisch-Partenkirchenu bil deseti v teku na 50 km. Nastopilo je 35 tekmovalcev. Smolejev čas 3,47:40 je bil samo za 17:29 minute slabši od zmagovalca. Praček je v smuku zasedel 16. in v slalomu 17. ter v alpski kombinaciji 15. mesto. Drugi zastopnik Čop je bil na istem tekmovanju 25. v alpski kombinaciji.

Ko je bil Smolej na višku svojih sil, (leta 1939 na svetovnem prvenstvu v Zakopanih je bil 9. in obenem najboljši srednjeevropski tekač) je olimpiada zaradi vojne odpadla. To bi bili v glavnem uspehi jugoslovanskih tekmovalcev na predvojnih olimpiadah.

Leta 1948 v St. Moritzu uspeh ni bil ravno najboljši: Smuk: 36. mesto (Mulej), 54. mesto (S. Lukanc), 69. mesto (M. Lukanc), 71. mesto (Praček), 80. mesto (Bertoncelj), 125. tekmovalcev. Slalom: 30. mesto (M. Lukanc), 31. mesto (S. Lukanc), 43. mesto (Bertoncelj), 70 tekmovalcev. Specialni slalom: 18. mesto (Molnar), 27. mesto (M. Lukanc), 36. mesto (Čop), 40. mesto (Mulej), 72 tekmovalcev. Alpska kombinacija: 34. mesto (S. Lukanc), 37. mesto (M. Lukanc), 51. mesto (Bertoncelj). 18 kilometrov: 51. mesto (Razinger), 53. mesto (Kordež), 55. mesto (Knific), 56. mesto (Pogačnik), 69. mesto (Klančnik), 84 tekmovalcev. 50 kilometrov: 14. mesto (Knific), 15. mesto (Smolej), 16. mesto (Kordež), 30 tekmovalcev. 4x10 km: 9. mesto 11 štafet. Klasična kombinacija: 24. mesto (Razinger), 38 tekmovalcev. Samostojni skoki: 23. mesto (Klančnik), 32. mesto (Pribošek), 41. mesto (Polda), 43. mesto (Mežik).

Jugoslovanski tekmovalci so dosegli znatno manj, kot se je od njih pričakovalo. Od tedaj so znatno napredovali; zlasti alpski vozači. Mulej je lansko leto dosegel v smuku zavidanja vredne mednarodne uspehe in ga mnoge rang-Liste, sestavljene ob koncu sezone, postavljajo v smuku med prvo desetorico krmarjev sveta. Na Muleja je verjetno tudi mislil trener Čop, ko je dejal, da bi za Jugoslavijo bil uspeh, vendar zadosti realen, ako bi se eden od alpskih vozačev v Oslu plasiral med prvih 10. V skokih so prva mesta hermetično zaprta za vse, ki ne bi bili Skandinavci, prav tako tudi pri tekih in logično v klasični kombinaciji.

(Konec jutri)

SAHOVSKI SAMPIONAT JUGOSLAVIJE

Rabar povečal razliko

SARAJEVO, 7. — V 17. kolu državnega prvenstva v šahu je Rabar spet povečal razliko, ki ga loči od Trifunovića za pol točke in vodi na tabeli z 12 točkami. Trifunović ima 11 točk; njegove možnosti so se spet nekoliko zmanjšale, kajti do konca sta samo še dve koli.

Rezultati so naslednji: Bertok - Matanović remi; Ivkov - Udovčić 1:0; Janošević - Kindij prek.; Germek - Trifunović remi; Rabar - Bajec 1:0; Andrič - Tot remi; Karakljajić - Fuderer remi; Milić - Nikolac prek.; Puc - Nedeljković 0:1; Longer - Gligorič 0:1.

TENIŠKO PRVENSTVO VICTORIE

Trabert - Schroeder zmagovalca v parih

KOYOON, 7. — Tony Trabert in Ted Schroeder sta zmagala v dvojicah na teniškem prvenstvu Victorie. Premagala sta Avstralca Adriana Quista ter Geoffa Browna s 7:5, 6:4, 6:3.

Schroeder in Trabert sta napolnila z občudovanjem avstralske strokovnjake, ki so po tekmi izrazili strah, da je bila delitev Mc Gregorja ter Sedgmana za Davisov pokal, ločeno ob novih partnerjih nista imela uspeha. Misli se, da je zmaga Amerikancev v parih psihološko tako pomembna, da bi skoraj lahko zadostovala za zmago nad Avstralci.

Svedi medtem nadaljujejo s treningom za medconski finale, ki ga bodo igrali prihodnji teden proti ZDA. Kljub slabim uspehom na avstralskih turnirjih je njihova morala visoka. Svedi so demantirali vest, po kateri Bergelin ne bi nastopil zaradi bolečin v rami. Maserji upajo, da ga bodo do tekme spravili v perfektno formo.

Stjepan Bobek kaznovan

BEOGRAD, 7. — Nogometaš Partizana Stjepan Bobek je bil kaznovan s 4 meseci prepovedi igranja. Disciplinsko sodišče Nogometne zveze Jugoslavije ga je sklenilo kaznovati, ker je žalil sodnika na tekmi Partizan - Vojvodina 2. decembra.

Smrt ameriškega olimpijskega smučarja

SALT LAKE CITY, 7. — Enaindvajsetletni James Griffith, član ameriške smučarske reprezentance za Oslo je umrl v bolnišnici v Salt Lake City. V ponedeljek je treniral na znani progi za smuk, a se je nenadoma iz nerazumljivih vzrokov zaletel v drevo. Takoj so ga odpeljali v bolnico, kjer je po večurni borbi umrl za izkrvavitvijo.

Tržaške telovadke prispele v Beograd

BEOGRAD, 7. — Danes je prispela v Beograd ženska telovadna ekipa Trsta, ki bo jutri nastopila proti telovadkinjam beograjskega Železničarja.

* * *

HELSINKI, 7. — Finski olimpijski odbor, prireditelj iger, je sporočil, da je Finska službeno predložila prijavnico za olimpijske igre v Helsinkih. Za sedaj je to 48. država, ki je sprejela vabilo.

Tako mi mislimo:

Fiorentina - Atalanta	1
Inter - Novara	1
Juventus - Bologna	1
Lazio - Napoli	1 x 2
Padova - Milan	2 x
Palermo - Torino	1
Pro Patria - Lucchese	1 x
Sampdoria - Como	1 x
Spal - Udinese	1
Triestina - Legnano	1
Marzotto - Brescia	1 2
Modena - Genoa	1 x 2
Catania - Vicenza	1
Piombino - Siracusa	1 x
Salernitana - Treviso	1

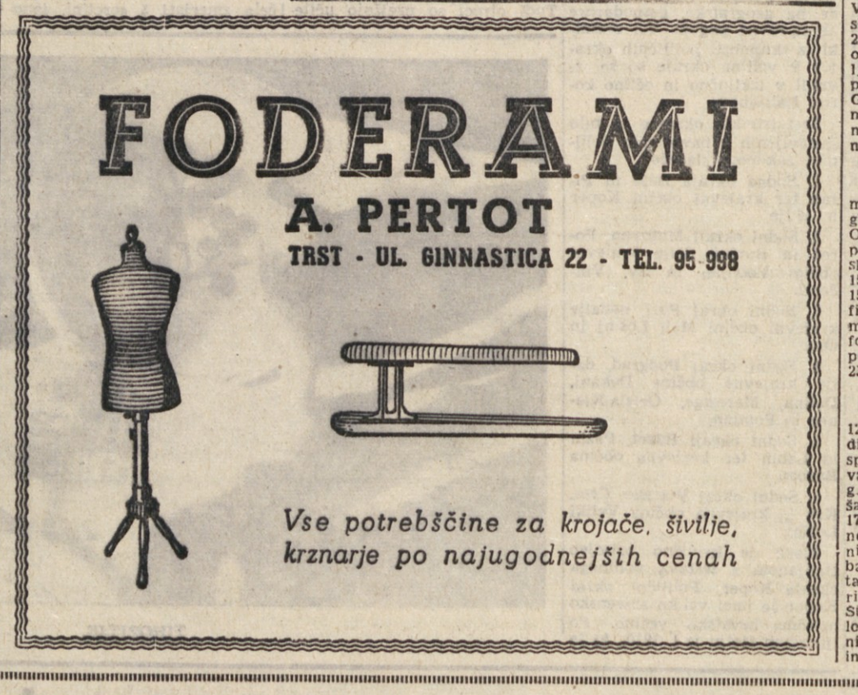

MOJA AVTOBIOGRAFIJA

BRANISLAV NUŠIČ

24. Od tretje do zaključne dvanajste ljubezni

«Vzajemno?»

«Da, da! Jaz bom s svoje strani storil vse, kar bi vam moglo pomagati. Vi pa bi lahko s svoje strani pomagali meni».

Se vedno sem začudeno gledal tega čudnega patrona, ki je nadaljeval:

«Da bi laže dosegel ločitev in da bi se pravda rešila v moj prid, bi nenavadno potreboval dokaza, katerega za zdaj še nimam. Ta dokaz bi lahko bili vi!»

«Jaz?... Kako?...»

«Preprosta reč. Potrebujem dokaz, da je moja žena nespodobna».

«Ampak...»

«Strpite se, vas prosim! Spodobno ali nespodobno, mi je pač vseeno, ampak jaz pač potrebujem tak dokaz, in to bi lahko dokazali vi, če bi se hoteli količkaj potruditi».

«Ne razumem...»

«Boste že razumeli. Ali ste moji ženi že izpovedali ljubezen?»

«Ampak...»

«Cujte, s tem morate pohiteti, jaz vam že še dam priložnost. Izpovejte ji ljubezen čim prej! Ce se bo upirala in puntala, nikar ne odjenjajte. Napadite! Devetdeset od sto žena se upira izpovedi ljubezni samo zato, ker je to v navadi. Torej pohitite in napadite! Cim privoli, se ne ustavite zgolj pri besedah; najslabše odreže pri ženskah, kdor se ustavi na pol poti. Napadite torej in zahtevajte sestanek, sestanek na skrivnem. Bržčas se bo nato še bolj upirala, rekla vam bo: ‚Oh, tako daleč ne... tega ne!' — toda to je fraza, ki jo izgovore ženske s prav tolikšno iskrenostjo, s kakršno se vam trgovec zaklinja, ko vam govori: ‚Verjemite mi, toliko stane ta reč mene!' Konec koncev morate uspeti, ako ste vztrajni. Privolila bo na sestanek, jaz pa bom na poti. Midva se dogovoriva in jaz bom, recimo, odpotoval».

Bolj in bolj začudeno sem poslušal tega prečudnega moža.

«E, zdaj pa pride poglavitno. Vi pojdete na sestanek, jaz pa nikakor ne odpotujem, kakor sem rekel ženi, marveč ostanem tu in bom z dvema državljanoma-pričama planil v hišo prav tedaj, ko se me ne boste nadejali ne vi ne moja žena. Ce se vam obnese, da boste takrat brez hlač, tem bolje. Moja žena bo kajpada kriknila in se onesvestila in jaz bom planil na vas, vas podrl na tla, pohodil z nogami, nato vam bom s pestjo razbil nos in vam izruval šop las, kolikor jih v jezi more izruvati pravičen mož; vzel bom vaše hlače kot corpus delicti in vas bom takšnega v spodnjicah vrgel iz hiše. Vse to seveda pred dvema pričama. Nu, mar zdaj razumete?»

«Ampak, gospod...»

«Vem, vi se upirate zaradi klofut. Ej, gospod moj, za ljubezn morate kaj žrtvovati; ljubezen terja žrtve. V srednjem veku so vitezi umirali, da bi izvoljenkam svojega srca dokazali ljubezen. Zakaj ne bi bili tudi vi tak vitez in pristali vsaj na klofute!»

«Da, ampak kako bi me potem gledala vaša gospa!..»

«Tisti trenutek brez hlač bi izgledali prav dobro. Po klofutah bi bržčas vzbudili sočutje, vendar ne pozabite, da je sočutje pogostokrat vir najgloblje ljubezni».

«Že prav, ampak grda vloga, ki mi jo ponujate?»

«Človek božji, povejte mi, kak dijak ste bili v matematiki?»

«Slab».

«To se vidi. Tu imate pred seboj čist in jasen račun! Moja žena doseže sodno ločitev kot spodobna, čista, moralna žena, ki je obenem mlada in lepa. Kaj bo z njo? Trgali se bodo zanjo in vam jo vzeli izpred nosa. Pa obrnite to reč in boste spreviděli, kako je. Moja žena izgubi pravdo kot nespodobna, osramočena z vami, — kaj ji preostane? Ostanete ji vi, ali razumete, vi!»

Ta mož je bil resnično sila dosleden. Škoda le, da je njegova logika temeljila na klofutah.

Ob slovesu me je povabil, naj pridem popoldne. Ko sem prišel, ga nisem našel doma. Očividno je mož sodil, da je najina pogodba že sklenjena in mi je že ponujal priložnost za prvi nastop.

Ampak jaz sem sklenil drugače: gospe povem vse o razgovoru z njenim možem, ona zasluži, da sem do nje odkritosrčen.

«Gospa, rad bi se z vami o nečem pogovoril, rad bi vam mars kaj povedal», sem pričel vznemirjeno.

«Tako?» se je navidezno začudila.

«Da...» sem zajecljal, ko nisem vedel, kako bi pričel.. «Vi morda vidite, vi ste spreviděli.. hočem reči, da... kako vas spoštujem».

«Hvala vam, gospod!»

«Samo da se ta občutek, ki ga jaz imenujem spoštovanje, drugače imenuje v letih, v kakršnih sva vi in jaz».

«Res? Drugače? Tega nisem vedela! Kako se pa drugače imenuje?» je vprašala, smejoča se bolj z očmi kakor z usti.

Za trenutek sem pomislil, nato sem se opogumil:

«Ta občutek se imenuje ljubezen!»

«Tako torej!» je rekla mirno. «Sicer sem pa to že pričakovala».

«Pričakovala?» sem se prestrašil; da ji ni mož kaj govoril?

«Da, brala sem to v vaših očeh, v obnašanju, v vsem».

«A?...»

«In odgovor ste zdajle hoteli, mar ne?»

«Da,» sem plaho komaj izšepetal.

«Le potrpite! Odgovorila vam bom lahko šele, ko se prepričam, kako ste mi vdani».

«Oh, ko bi mi dali priložnost, da vam to dokažem».

«Seveda vam jo bom dala in sicer takoj».

Malce je pomolčala, nato nadaljevala:

«Lejte, dragi prijatelj jaz in moj mož se slabo razumeva. O, še več kot to, midva se bova sodno ločila».

Prav tak začetek kakor pri njenem možu.

«Verjamem,» je nadaljevala, «da vas to preseneča, ker vas moti, da se jaz in mož drugače lepo obnašava. To pa zgolj zato, ker se dogovorno ločujeva. Jaz ne maram njega, on ne mara mene, — zakaj ne, — ne vprašujte. Ako so vaši občutki, ki ste mi jih izpovedali, odkritosrčni, potem je vse, kar sem vam rekla, samo vam v prid; toda vi mi morate v tej borbi z mojim možem pomagati».

«O?...»

« Vi bi mi lahko zelo, zelo pomagali. Jaz bi potrebovala čim več dokazov o mojem spodobnem obnašanju v zakonu. Takih dokazov imam, toda potrebovala bi še očiten dokaz, kajti moj mož bi rad o meni nasprotno dokazal».

«Da, to vem, to sem vam tudi hotel povedati...»

«Lejte torej, kak je moj načrt: vi pridete k meni neki dan in uro, ki vam jo določim. Jaz bom tisti čas imela v drugi sobi pripravljena dva državljana za priči; onadva bosta slučajno tu in ne bosta vedela, zakaj. Vi mi boste ljubezen izpovedali glasno, čim glasneje; jaz vas bom odbila, češ da sem poročena in spodobna žena; a vi me boste napadli in me celo skušali poljubiti. Tedaj bom začela strašno kričati, tako da bosta onadva državljana morala priteči v sobo; tedaj vam bom vpričo njiju prisolila klofuto, izruvala vam šop las in vas napadla z nohti, neusmiljeno vam bom razgrebla lice. Nato bom poprosila državljana, naj vas še onadva prerešetata s pestmi in vržeta na cesto...»

Lahko si mislite, kako mi je bilo pri srcu. Kak je ta zakonski par z nagonom, da bi me pretepel? In zakaj naj bi se vprav na mojih plečih reševala njuna ločitvena pravda? Saj kakor vidite, naj bi bil z možem ali z ženo, vsak krat bi bil tepen; razlika je le v tem, da bi jih enkrat izkupil v hlačah, drugič pa brez njih.

Po daljšem premišljevanju sem spoznal, da bo najbolj posrečen izhod iz takega stanja, kakor tudi izhod iz te ljubezni, ako se nevidno in neslišno izmažem. In tako nekako sem tudi storil.

Po nekaj mesecih ju nekoč srečam na ulici. Mladi par, čigar medsebojne tožbe leže pred duhovnim sodiščem, je šel pod roko in spremljal ju je neki mladenič.

(Nadaljevanje sledi)

Glavni urednik BRANKO BABIC. — Odg. urednik STANISLAV RENKO. — UREDNISTVO: ULICA MONTECCHI št. 6, III nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20. — Telefonska št. 73-38 — OGLASI: od 8.30 - 12 in od 15 - 18 — Tel. 73-38 — Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. — Za FLRJ: za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32, Koper, Ul. Battisti 301a-I. Tel. 70

NAROCNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. Cona B: izvod 6, mesečno 150 din. FLRJ: izvod 6, mesečno 130 din. Poštni tekoči račun za STO - ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana Tyrševa 34 - tel. 20-09, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90332-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. - TRST.